

Noterlik Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 5 . 2 . 1972 - Sayı : 14090)

No.
1512

Kabul tarihi
18 . 1 . 1972

BİRİNCİ KISIM

Genel hükümler

Noterlik mesleki

MADDE 1. — Noterlik bir kamu hizmetidir. Noterler, hukukî güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için işlemleri belgelendirir ve kanunlarla verilen başka görevleri yaparlar.

Noterliklerin kurulması ve yetki çevresi

MADDE 2. — Her asliye ve münferit sulh mahkemesinin bulunduğu yerde, o mahkemenin yargı çevresindeki noterlik işlerini görmeye yetkili olmak üzere bir noterlik kurulur.

Şu kadar ki, bir ilin belediye sınırları içinde birden fazla noterlik bulunduğu takdirde, her noterlik, bağlı olduğu asliye mahkemesinin yargı çevresi ile sınırlı olmaksızın, il belediyesi sınırları içindeki bütün noterlik işlerini görmeye yetkilidir.

Onuncu kısım hükümleri saklıdır.

Birden çok noterlik açılması ve noterliğin kapatılması

MADDE 3. — Adalet Bakanlığı, iş yoğunluğunda artış görülen yerlerde birden çok noterlik açabilir.

Adalet Bakanlığı, bir yerdeki noterliklerin gayrisâfi gelirlerinin toplamı ile iş hayatındaki gelişme ve gerilemeleri göz önünde bulundurmak suretiyle yukarıda fıkrada yazılı salâhiyetini kullanır.

Mevcut noterliklerden birden fazlasını, boşalmış bulunması kaydıyla kapatabilir.

Adalet Bakanlığı birden çok noterlik açma ve noterliklerden birden fazlasını kapatma yetkisini kullanmadan önce Türkiye Noterler Birliğinin mütalâasını alır.

Noterliklerin sınıflandırılması

MADDE 4. — Noterlikler dört sınıfa ayrılır.

Birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterlikler, Türkiye Noterler Birliğinin mütalâası alınarak Adalet Bakanlığınca sınıflandırılır.

Bu sınıflandırmada, her noterliğin yetki çevresi içindeki nüfus, iş yoğunluğu ve noterlik geliri esas tutulur. Genellikle, aynı mahkemeye bağlı noterlikler aynı sınıftan sayılır.

Adalet Bakanlığı, her dört yılda bir noterliklerin durumunu inceliyerek, yeniden yapacağı sınıflandırmayı Resmî Gazete ile ilân eder.

Yukarıki fıkrada gösterilen dört yıllık süre içinde açılan yeni noterlikler, sürenin bitimi beklenmeden ikinci fıkraya göre ve tahmini gayrisâfi gelirleri de göz önünde tutulmak suretiyle sınıflandırılarak, Resmî Gazete ile ilân olunur.

Dördüncü sınıf noterliğe indirme hakkındaki 31 nci madde hükmü saklıdır. Şu kadar ki, dördüncü sınıf noterlikten üçüncü sınıfa geçirilecek olanlar, her yılın Nisan ayı başında tesbit edilerek ilân olunur.

Yeni sınıflandırma ilân olununcaya kadar, eski sınıflandırmaya göre uygulama yapılır.

İKİNCİ KISIM

Noterlik mesleğine kabul

Noterliğe kabul şartları

MADDE 5. — Noter olabilmek için, bu kısım hükümlerine göre noterlik stajını tamamlayarak, noterlik belgesini almış olmak şarttır.

Ayrık haller

MADDE 6. — Adli veya askerî hâkimlik yahut savcılıklara atanmış veya avukat unvanını kazanmış olan veya Avukatlık Kanununa göre staj ve avukatlık sınavı şartlarından bağımsız olarak avukatlığa kabul olunmaya hak kazanmış bulunanlar, noterlik stajına tabi değildirler.

Bu gibilerin 9 ncu maddenin (a), (b) ve (d) bendlerinde gösterilen belgeleri iliştiirmek suretiyle Adalet Bakanlığına bir dilekçe ile başvurmaları üzerine, Bakanlıkça gerekli görülen diğer belgeler de getirtilerek yapılan inceleme sonunda, noter olmaya engel teşkil eden bir durumları bulunmadığı anlaşıldığı takdirde, ilgiliye 17 nci maddenin 3 ncü fıkrasında yazılı belge verilir ve 18 nci maddede gösterilen deftere kaydı yapılır.

Stajyerlik şartları

MADDE 7. — Noterlik stajına kabul edilebilmek için :

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
2. 23 yaşını bitirmiş ve 50 yaşını doldurmamış olmak,
3. Türk hukuk fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk fakültesinden mezun olup da, Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,
4. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmış veya hizmete elverişli olmadığı anlaşılmış bulunmak,
5. Kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak olarak, yahut kasdî bir cürümden bir sene veya daha fazla hapis cezası ile hüküm giymiş olmamak,
6. Kesinleşmiş bir ceza veya disiplin kararı sonucunda hâkim, savcı, memur yahut avukat olmak niteliğini kaybetmiş bulunmamak,
7. Noterlik mesleğine yaraşmıyacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmamak,
8. Noterlikle ve noter stajyerliği ile birleşemiyen bir işle uğraşmamak,
9. Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmamak,
10. İflâs etmiş ise itibarı iade edilmiş olmak, (Hileli ve taksirli müflisler itibarları iade edilmiş olsa bile kabul olunmazlar.)
11. Hakında aciz vesikası verilmiş ise bunu kaldırmış bulunmak,
12. Noterlik görevini devamlı ve gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca mâlûl olmamak,
13. Staj yapılacak yerde ikametgâhı bulunmak, gerektir.

Beş yıldan fazla hapis veya ağır hapis cezası ile veya zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar da noterlik stajına kabul edilemezler.

Staj isteminde bulunanın, birinci fıkranın 5 nci bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde, stajyerliğe alınma isteği hakkındaki kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebilir. Başvuran hakkında kamu görev-

lerinden yasaklanmayı gerekli kılacak bir suçtan ötürü kamu dâvası açılmış bulunuyorsa, stajiyerliğe kabul isteği yerine getirilmeyip, dâva sonucunun beklenilmesi zorunludur.

Şu kadar ki, ceza kovuşturmasının sonucu ne olursa olsun, stajiyerliğe kabul isteğinin geri çevrilmesi gereken hallerde, sonuç beklenmeden istek karara bağlanır.

Stajiyerlikle birleşemiyen işler

MADDE 8. — Bu kanunun 50 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümleri ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan ticaret yapma yasağı ile ilgili hüküm stajiyerler hakkında da uygulanır.

Stajiyerlik için başvurma

MADDE 9. — Stajiyerlik için başvurma, staj yapılacak yerdeki noterlerin bağlı bulunduğu noter odasına verilecek bir dilekçe ile yapılır. Dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir.

- a) Yedinci maddedeki stajiyerlik şartlarına ilişkin belgelerin onanmış ikişer örneği,
- b) Yedinci maddenin 5, 8, 10 ve 11 nci bendlerinde gösterilen engellerin kendisinde bulunmadığına dair bir beyanname,
- c) O noter odasında üye olan bir noter tarafından staj isteminde bulunan kimsenin ahlâki durumu hakkında düzenlenecek tanıtma kâğıdı,
- d) Tebligata salih ikametgâh adresi,

Bu belgelerin birer örneği oda başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Noterler Birliğine gönderilir. Diğer örnek veya asılları odadaki dosyasında saklanır.

Staj isteminde bulunan tarafından verilen beyannamenin gerçeğe aykırılığı ortaya çıktığı takdirde, bu kimse hakkında resmî mercilere yalan beyanda bulunmak suçundan dolayı ceza kovuşturması yapılır.

Stajın ilânı

MADDE 10. — Staj için başvurma istemi yukardaki maddede yazılı hususlarla birlikte istem tarihinden itibaren on gün içinde o yerin belediye ve adliye dairesinin münasip bir yerinde onbeş gün süre ile asılmak suretiyle ilân olunur.

Açık delil veya vâkıalar göstermek şartıyla herkes bu süre içinde kaydın yapılmaması için odaya itirazda bulunabilir.

Rapor

MADDE 11. — Oda başkanı, istemin ilânından önce odaya bağlı noterlerden birini, istemde bulunanın mânevi nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve noter stajiyerliği ile birleşemiyen bir işle uğraşmış olup olmadığını araştırarak bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Staja kabul, ret veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesi kararı

MADDE 12. — Oda yönetim kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, 11 nci maddede yazılı raporu da göz önünde tutarak, adayın stajiyer listesine kabul edilip edilmemesi veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesi hakkında gerekçeli bir karar verir.

Bu karar aleyhine, oda yönetim kurulu üyeleri, kararın verildiği yer Cumhuriyet savcısı ve alâkalı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Noterler Birliğine itirazda bulunabilir.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde bir aylık sürenin bitiminden itibaren onbeş gün içinde, staj isteminde bulunan, Türkiye Noterler Birliğine itiraz edebilir.

Oda yönetim kurulunun kabul kararı ve Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun itiraz üzerine verdiği karar Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşir. Adalet Bakanlığı kararı aleyhine staj isteminde bulunan veya Türkiye Noterler Birliği Danıştaya başvurabilirler.

Stajın başlangıcı

MADDE 13. — Noterlik stajı, listeye kayıt tarihinden itibaren başlar. İtiraz, kaydın yapılmasını durdurur.

Stajiyer adedinin tesbiti ve stajın hangi noter yanında yapılacağı

MADDE 14. — Adalet Bakanlığı her yılın Aralık ayı içinde, açık veya boşalmış bulunan ve açılacak veya boşalacak noterliklerin sayısını göz önünde tutmak ve Türkiye Noterler Birliğinin de mütalâasını almak suretiyle, gelecek yıl içinde kaç kişinin staja kabul edilebileceğini tesbit eder ve keyfiyeti Resmî Gazete ve stajın yapılabileceği yerlerde çıkan birer gazete ile birer defa yıl sonuna kadar yayınlar. Türkiye Noterler Birliği, Bakanlığın bu kararı aleyhine Danıştaya başvurabilir.

Stajın hangi noter yanında yapılacağı, oda yönetim kurulu tarafından 12 nci maddeye göre verilecek kararda gösterilir.

Noterliğin boşalması veya noterin iki aydan fazla süreli bir engeli sebebiyle işinden ayrılması hallerinde oda yönetim kurulu tarafından, stajiyerin başka bir noter yanında stajını tamamlamasına derhal karar verilir. Şu kadar ki, stajının altı ayını doldurmuş stajiyer hakkında, noterliğin kapanması dışındaki hallerde, bu hüküm uygulanmaz.

Staj süresi ve stajiyerin görevleri

MADDE 15. — Staj süresi bir yıldır.

Staj, kesintisiz olarak yapılır. Stajiyerin haklı sebeplere dayanarak devam edemediği günler, engelin kalkmasını izliyen bir ay içerisinde başvurduğu takdirde, oda yönetim kurulunca tamamlattırılır.

Oda başkanı, haklı engeller halinde, stajiyere 15 günü geçmemek üzere izin verebilir.

Stajiyer, staj gördüğü noterlik dairesinde, bu kanun ve yönetmeliğin gösterdiği işleri yapmakla yükümlüdür.

Staja ait raporlar

MADDE 16. — Stajiyerin ahlâki gidişi ve meslekî ehliyeti hakkında, yanında staj yaptığı noter tarafından her üç ayda bir verilecek rapor, noterin bağlı bulunduğu odaya gönderilir.

Bu raporlardan sonuncusu, stajiyerin noter olup olamayacağına veya stajın altı ay daha uzatılması lüzumuna dair kesin kararı da kapsar.

14 ncü maddenin son fıkrası gereğince staj yapılan noterliğin değiştirilmesi halinde, eksik kalan üç aylık rapor, yeni noter yanında geçirilen ilk üç aylık devreye ait raporla birlikte tanzim edilir. 14 ncü maddenin aynı fıkrası gereğince staj yerinin değiştirilmemesi veya stajiyerin 33, 34 ve 35 nci maddeler uyarınca başka bir noterlikte vekâlet ile görevlendirilmesi yahut stajın son üç aylık devresi içinde noterliğin değiştirilmesi hallerinde üç aylık raporlar ve stajın bitimine kadar noterin görevine dönememesi halinde son rapor, eski raporlar göz önünde tutulmak ve gerekli bilgi toplanmak suretiyle oda başkanı veya vekili tarafından düzenlenir.

Noter odası başkanı, stajiyerin dosyasını, kendi görüşünü de yazarak, ikâmetgâh adresi ile birlikte Türkiye Noterler Birliği Başkanlığına gönderir.

Türkiye Noterler Birliği Başkanlığı, varsa itirazını da ilâve etmek suretiyle dosyayı Adalet Bakanlığına yollar.

Adalet Bakanlığının kararı

MADDE 17. — Adalet Bakanlığı tarafından, dosyanın gelmesinden itibaren 15 gün içinde, stajdan beklenen maksadın hâsıl olup olmadığına dair bir karar verilir.

Stajdan beklenen maksat hâsıl olmamışsa, bu karar noter yanındaki stajın altı ay daha uzatılması veya stajiyerlikten çıkarma şeklinde olabilir.

Stajdan beklenen maksat hâsıl olmuşsa Adalet Bakanlığı tarafından stajiyere bir noterlik belgesi verilir. Bu belge, açık bulunan üçüncü sınıf noterliklerden birine atanma hakkı verir.

Adalet Bakanlığının bu maddeye göre vereceği kararlar aleyhinde ilgili stajiyer, yanında staj yapılan noter ve Türkiye Noterler Birliği Danıştaya başvurabilirler.

Noterlik belgesine sahibolanların defteri

MADDE 18. — Adalet Bakanlığında tutulacak bir deftere, noterlik belgesine sahibolanlar, belge sıra numaralarına göre kaydedilir.

Defterdeki kaydı silinmiş olanların başvurmaları üzerine yeniden kayıtları, 25 nci maddenin ikinci fıkrası gereğince tesbit edilecek başvurma tarihlerine göre yapılır. Bu durumda olup aynı gün başvuran birden çok istekli arasında sıralama, belge sıra numaralarına göre yapılır. Aynı gün kayıtları yapılacaklar arasında, birinci fıkraya göre kaydı gerekenler de varsa, birinci fıkraya göre yapılacak kayıt öncelik kazanır.

Deftere ilgilinin durumunu gösteren ve yönetmelikte belirtilecek diğer hususlar da yazılır.

İlgilinin noterliğe atanması, ölümü, noterliğe atanma şartlarını daimi olarak kaybetmesi ve bu kanunda gösterilen diğer hallerde defterdeki kaydın silinmesi şekli yönetmelikte gösterilir.

Adres bildirme yükümlülüğü

MADDE 19. — Noterlik belgesine sahibolup, 18 nci maddede gösterilen deftere kayıtlı bulunanlar, 9 ncu maddeye göre noter odasına verdikleri tebligata salih adreslerinde meydana gelen değişiklikleri de, değişiklik tarihinden itibaren 15 gün içinde Adalet Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler.

Stajda ücret

MADDE 20. — Noterlik stajı ücretlidir.

Staj ücreti, Adalet Bakanlığının da mütalâası alınmak suretiyle Türkiye Noterler Birliğince tesbit olunur ve stajın başlangıç tarihinden Adalet Bakanlığınca noterlik belgesinin verildiği tarihe kadar olmak üzere, Birlik bütçesinden ödenir.

Stajiyerin yönetmelikte gösterilen şekilde belgelendirilecek hastalığı halinde, en çok iki ay süre ile ve 15 nci maddedeki izin süresince ücreti kesilmez.

Stajın 17 nci maddeye göre uzatılması halinde, uzatılan süre için stajiyere ücret ödenmez.

Stajiyerin, stajiyerlik şartlarından birini kendi elinde olmaksızın kaybetmesi hali ayrı olmak üzere, stajı terk etmesi veya stajiyerlikten çıkartılması yahut da noterlik belgesine sahip bir kimşenin noterliğe atanmak için Adalet Bakanlığınca yapılacak tekliflerden ikisini reddetmesi veya ilân edilen noterliğe başvurması üzerine atandığı görevine başlamıyarak müstafi sayılması yahut ilk defa atandığı noterlikte en az iki yıl hizmet etmeden kendi arzusu ile meslekten ayrılması hallerinde stajiyerlik ücreti olarak kendisine ödenen paranın tutarı, ödeme süresine karşılık olan kanuni faizi ile birlikte İcra ve İflâs Kanununun ilâmların icrasına ilişkin hükümleri uyarınca Türkiye Noterler Birliği tarafından kendisinden tahsil olunur. Türkiye Noterler Birliğinin bu alacağı, yukardaki ödeme sebeplerinin vukuu tarihinden itibaren bir yıl ve her halde noterlik belgesinin verildiği tarihten itibaren on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Stajiyerin sorumluluğu

MADDE 21. — Stajiyerler, staj süresi içinde bu kanun ve yönetmelik hükümleri uyarınca yaptıkları bütün işlerden dolayı, o işin asıl görevlisi gibi sorumludurlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Noterliğe atama

BİRİNCİ BÖLÜM

İlân ve başvurma usulü

İlân

MADDE 22. — Boşalan, açılan veya dördüncü sınıftan üçüncü sınıfa geçirilen noterlikler, o yerde, İstanbul ve Ankara'da ve Adalet Bakanlığınca uygun görülecek diğer yerlerde çıkan birer gazete ve Resmî Gazetede birer defa ilân olunur.

Şu kadar ki, yaş tahdidi sebebiyle boşalacak noterliklerin, noterin yaş tahdidine tabi tutulmasından önce ilânı zorunludur.

Yapılacak ilânda, boşalan ve üçüncü sınıfa geçirilen noterliğin bir evvelki yıla ait gayrisâfi geliri, açılan noterliğin ise emsallerine göre Adalet Bakanlığınca tahmin edilecek gayrisâfi geliri ve isteklilerin hangi belgelerle birlikte başvurmaları gerektiği gösterilir.

Başvurma usulü

MADDE 23. — İlân edilen noterliğe başvuranlar, 7 nci maddenin 1, 5 ve sonraki bendlerinde yazılı şartları kaybetmediklerini gösterir belgeleri Adalet Bakanlığına veya Bakanlığa gönderilmek üzere buldukları yer Cumhuriyet Savcılığına verecekleri dilekçelerine ilâştirmek zorunluğundadırlar.

Adalet Bakanlığınca verilen süre içerisinde noksan belgelerini tamamlamayan kişilerin istemi nazara alınmaz.

Başvurma tarihinde noter bulunanlar hakkında yukarıki fıkralar hükmü uygulanmaz.

9 ncu maddenin son fıkrası hükmü bu halde de uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Üçüncü sınıf noterliğe atama

İlân üzerine atama

MADDE 24. — 22 nci maddeye göre ilân edilen üçüncü sınıf noterliğe, ancak noterlik belgesini almış olan bir kimse atanabilir.

Adalet Bakanlığı, son ilân tarihinden itibaren bir ay tamamlandıktan ve her halde 23 ncu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilen sürenin bitiminden sonra isteklilerden 18 nci maddede gösterilen defterdeki sırada en önde bulunanı, engel bir hali olmamak şartıyla, noterliğe atar.

Teklif üzerine atama

MADDE 25. — Yukarıki maddeye göre atama mümkün olmadığı takdirde, Adalet Bakanlığı, 18 nci maddede gösterilen defterin başında bulunan noterlik belgesine sahip kimseye yazılı olarak atama teklifinde bulunur. Bu teklife, tebliği tarihinden itibaren bir hafta içinde ilgili tarafından cevap verilmediği takdirde, teklif reddedilmiş sayılır.

Cevabın süresi içinde olup olmadığı, cevap yazısının postaya verildiği, Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile gönderilmiş ise savcılık kaleminde, Bakanlığa verilmiş ise Bakanlıkta kaydedildiği tarihe göre tesbit edilir.

Teklifin açıkça veya süresinde cevap verilmemek suretiyle reddi halinde defterde daha sonraki sırada bulunana aynı yoldan teklif yapılır.

Adalet Bakanlığında bulunan adresine tebligat yapılması mümkün olmıyan kimse teklifi reddetmiş sayılır. Ancak, tebligatın yapılamaması ilgilinin kusurundan doğmamışsa, o noterliğe atanma hakkı ortadan kalkmakla beraber, kendisine teklif yapılmamış sayılır.

Şu kadar ki, belli süreli geçici bir kamu görev veya hizmetinde bulunan noterlik belgesine sahip kimselere bu görev veya hizmetleri süresince, kendi istekleri olmadan teklif yapılmaz.

Teklifin reddolunmasının sonucu

MADDE 26. — Adalet Bakanlığınca 25 nci maddeye göre yapılan iki teklifi reddeden veya reddetmiş sayılan kimse, 20 nci maddedeki tazmin yükümlülüğü saklı kalmak üzere, 18 nci maddede gösterilen defterden silinir.

25 nci maddenin son fıkrası kapsamına giren kimselere kendi istekleri olmaksızın teklif yapılması halinde yukarıki fıkra hükmü uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birinci ve ikinci sınıf noterliklere atama

Atama usulü

MADDE 27. — Birinci sınıf bir noterliğe ancak ikinci sınıf noterler arasından ve ikinci sınıf noterliğe de üçüncü sınıf noterler arasından, 22 nci maddeye göre yapılan ilân üzerine başvuran isteklilerden biri atanır. Adalet Müfettişi tarafından düzenlenen son hal kağıdında yukarı sınıfa atanmaya yeteneği bulunmadığı belirtilen veya buldukları noterlikte dört yıllık hizmet süresini doldurmamış bulunan noterlerin atanma isteği nazara alınmaz.

Atama yapılırken, noterlerin, meslekteki kıdemleri, kıdemde eşitlik halinde sicillerine nazaran yeterlik dereceleri esas alınır. Aynı kıdem ve yeterlikte olanlardan Almanca, Fransızca, İngilizce veya İtalyanca dillerinden en az birini bildiğini yönetmelikte gösterilecek şekilde belgelendirenler diğer isteklilere, bu dillerden biri ile öğretim yapan yabancı hukuk fakültelerinden birini bitirmiş olanlar diğerlerine, hukuk doktoru olanlar hepsine tercih edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Müşterek hükümler

Nakil yolu ile atama

MADDE 28. — Birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliklere atamada, aynı sınıftan olanların nakil yolu ile atama isteği diğerlerine tercih edilir. Bu çeşit istekliler birden çok ise 27 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmüne göre tercih yapılır.

Bulunduğu noterlikte dört yıllık hizmet süresini doldurmamış olan noterin nakil yolu ile atanma isteği nazara alınmaz.

Noterliğin kapatılması veya istifa yolu ile noterlikten ayrılanların atanma isteği

MADDE 29. — Boşalan veya açılan bir noterliğe yapılan atama tasarrufunun yargı organı tarafından iptali halinde, açıkta kalan noter, atanmadan önceki noterlik görevine döner; önceki

noterliğe başkası atanmış ise, bu sınıftan boşalacak veya açılacak ilk noterliğe, nakil yolu ile atama talebedenler de dâhil, diğer bütün isteklilere tercihan atanır. Açıkta kalan noter mesleğe ilk defa atanmış ise, 18 nci maddede gösterilen defterde yazılı olanların hepsine tercihan atanır.

İstifa yolu ile meslekten ayrılan bir noter, ilân üzerine başvurması halinde ve noter olma yeterliğini kaybetmediğini de belgelendirmesi şartıyla, ancak ayrıldığı sınıftaki bir noterliğe atanabilir. Şu kadar ki, bu kimsenin üçüncü sınıf bir noterliğe atanabilmesi, 18 nci maddede gösterilen deftere kayıtlı başka bir istekli bulunmamasına bağlıdır.

İsteklilerin birden çok olması halinde, 27 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmü uyarınca tercih yapılır.

Bu kanunun yürürlüğünden önce noter yardımcısı olarak atanmış bulunanlar, bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümlerinden faydalanamazlar; bu kimseler, istifa yoluyla noterlikten ayrıldıktan sonra, 7 nci maddedeki nitelik ve yeterliklere sahip olmadıkça yeniden noterliğe atanamazlar.

Göreve başlama, vazgeçme ve istifa etmiş sayılma

MADDE 30. — Noter sıfatı, noterliğe atama kararının tebellüğü ile kazanılır. Kendi sınıfında veya yukarı sınıfta başka bir noterliğe atanan veya nakledilen noter, atama yahut nakledilme kararını tebellüğ ettiği tarihte yeni noterlik sıfatını kazanmakla beraber eski noterlik sıfatı da sona erer.

Bir noterliğe atanan veya nakledilenler, atama veya nakledilme kararının tebliğinden itibaren bir ay içinde yeni görevlerine başlamak zorunluğundadırlar. Ataman veya nakledilen kimsenin bu süre içinde, haklı bir sebebolduksuzun göreve başlamaması veya atanma yahut nakledilme isteminden vazgeçme dilekçesinin, atama ve nakil kararının kendisine tebliğinden sonra Bakanlığa veya Cumhuriyet Savcılığına verilmesi halinde, bu kimse noterlik mesleğinden istifa etmiş sayılır. İlgili vazgeçme dilekçesini atama veya nakil kararını tebellüğ etmeden Bakanlığa veya Cumhuriyet Savcılığına verirse, atama veya nakil isteğinde bulunmamış sayılır ve yeniden ilân yapılmaksızın mevcut isteklilerden biri, o noterliğe nakledilir veya atanır.

Meslekte bulunanlar için yeni noterlikte işe başlama süresi, ayrıldıkları noterliğin devir ve teslim işlerinin tamamlandığı tarihten itibaren işlemeye başlar.

Atanma veya nakil isteklerinden vazgeçme hakkı iki defa kullanılabilir. Vazgeçilen isteklerden birinin atanmaya, diğerinin nakle ilişkin olması halinde de aynı hüküm uygulanır. Bu durumdaki kimsenin daha sonraki atanma veya nakil istekleri nazara alınmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Dördüncü sınıf noterlikler

Dördüncü sınıf noterliğe indirme

MADDE 31. — Açık bulunan üçüncü sınıf bir noterliğe noter atanması mümkün olamazsa, bu noterlik, dördüncü maddedeki sınıflandırma ve ilân hakkındaki hüküm uygulanmaksızın, Adalet Bakanlığınca dördüncü sınıfa indirilir.

Dördüncü sınıf noterliklerin yönetimi

MADDE 32. — Dördüncü sınıf noterlikler, o yerin bağlı bulunduğu Adalet Komisyonunun inhası üzerine, Adalet Bakanlığınca görevlendirilecek kâtip sınıfından bir adalet memuru tarafından geçici olarak yönetilir.

Bu gibilere, geçici yetkili noter yardımcısı adı verilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM**Notere vekâlet ve imza yetkisi***Boşalan noterliğin vekâleten yönetimi*

MADDE 33. — Her ne sebeple olursa olsun boşalan birinci, ikinci veya üçüncü sınıf bir noterliği, atanmış noter göreve başlayıncaya kadar o noterlikte çalışan ve stajının altı ayını tamamlamış olan stajiyer, bu durumdaki stajiyerler birden fazla ise kıdemlisi, o noterlikte bu durumda stajiyer yoksa noter odasının uygun bulacağı ve görevlendireceği aynı durumdaki stajiyer, bunlardan hiç birisi bulunmadığı takdirde o noterliğin başkâtibi, onun da engelli bulunduğu hallerde en kıdemli kâtibi vekâleten yönetir.

Noterlikte bu işi görece kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet Savcılığının bildirmesi üzerine, Adalet Komisyonu tarafından atanacak yeterli bir adalet memuruna bu iş gördürülür.

Yukarıki fıkralar gereğince noterliği yürüten görevliye, kendi aylık veya ücretinden az olmak üzere, noter odası tarafından tâyin olunacak ücret, noterlik gelirinden ödenir. Ancak, bu ücret noterliğin aylık sâfi gelirinin yarısından fazla olamaz.

Noterliğin aylık sâfi gelirinden, noterlik aidatı, vekilin ücreti ve noterliğin diğer giderleri ayrıldıktan sonra kalanı, gelir ve giderin müfredath listesiyle birlikte vekil tarafından Türkiye Noterler Birliğine gönderilir.

Geçici bir süre işten ayrılmalarda vekâlet

MADDE 34. — Noterlerin, tutuklanma, işten el çektirme ve geçici olarak işten çıkarılma gibi sebeplerden dolayı geçici bir süre işlerinden ayrılmaları halinde görevleri 33 ncü madde uyarınca gördürülür.

Bu takdirde, geçici olarak işten çıkarılma hali ayrık olmak üzere diğer hallerde, noterlik aidatı ayrıldıktan sonra sâfi gelirin noter vekiline verilen ücretten artan kısmının yarısı notere verilip, diğer yarısı zimmeti çıktığı takdirde mahsubedilmek, aksi takdirde notere iade olunmak üzere, soruşturma ve kovuşturma kesin bir kararla sonuçlanıncaya kadar alıkonulur. Geçici olarak işten çıkarılma halinde noter aidatı ve vekile verilen ücretten artan noterlik sâfi geliri Türkiye Noterler Birliğine gönderilir.

Geçici yetkili noter yardımcısının birinci fıkrada gösterilen sebeplerle işinden ayrılması halinde 32 nci maddedeki usule göre yerine bir vekil seçilir. Vekil noterlik gelirinin tamamını alır.

Engel halinde vekâlet

MADDE 35. — Hastalık ve izin gibi haklı engeller sebebiyle işlerinden ayrılan noterlere, o noterlikte öncelikle imzaya yetkili kimse vekâlet eder.

İmzaya yetkili kimse bulunmaması halinde, stajının altı ayını doldurmuş bulunan o noterlikteki stajiyer, bu durumda stajiyer yoksa başkâtip veya kıdemli noterlik kâtibi, o noterlikte vekâlet görevinin verilebileceği bir kimse bulunmadığı takdirde noter odasının uygun bulacağı yukarıda anılan nitelikte başka bir stajiyer bu işi görür.

Bunlardan birisinin bulunmadığı hallerde, noterin Cumhuriyet savcılığına başvurması üzerine bu görev, adalet komisyonunca yeterli bulunan bir adalet memuruna, 33 ncü maddenin 3 ncü fıkrası uyarınca takdir edilecek ücret karşılığında gördürülür.

Geçici yetkili noter yardımcılarının 1 ncı fıkrada gösterilen engelleri halinde 34 ncü maddenin son fıkrası hükmü uygulanır.

İmza yetkisi

MADDE 36. — Noter, kendisine yardım etmek üzere, stajının üç ayını tamamlamış bulunan stajyerine, başkâtibine veya diğer bir kâtibine imza yetkisi verebilir.

Birden çok kimseye imza yetkisi verilmiş olması halinde, bunlardan hangisinin öncelikle imzaya yetkili olduğu, yetki belgelerinde belirtilir.

İmza yetkisinin hangi şartlarda ve ne şekilde verilebileceği yönetmelikte gösterilir.

BEŞİNCİ KISIM

Noterlerin andiçmesi, teminatı, imza ve mühür örnekleri

Noterlerin andiçmesi

MADDE 37. — İlk defa noterliğe atanmalar, işe başlamadan önce, bağlı buldukları asliye hukuk veya münferit sulh mahkemesinde, kendilerine verilen bu görevi doğru ve tarafsız olarak yapacaklarına dair vicdan ve namusları üzerine and içerler. Tutulacak üç nüsha tutanağın bir nüshası Adalet Bakanlığına gönderilir. Diğer nüshalardan biri Cumhuriyet Savcılığında, öbürü de noterlikteki dosyasında saklanır.

Teminat

MADDE 38. — Noterlik meslekine girenler, göreve başladıkları tarihten itibaren iki ay içinde, noterliğin bir yıllık gayrisâfi gelirinin % 5 i nisbetinde teminat verirler. Teminat yalnız para olabilir.

Yeni açılacak olan noterliklerin teminatı, noterliğin ilânında gösterilen tahmini gayrisâfi gelir üzerinden ödenir.

Noterler, ilk yılı takibeden yıllarda da bir evvelki yıla ait fiilî gayrisâfi gelirlerinin % 1'ini o yılın Şubat ayı sonuna kadar teminat olarak verirler.

Teminat parası, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bulunan millî bir bankaya yatırılır. Bu bankalar yönetmelikte gösterilir.

Teminat parası noterlerin görevleri dolayısıyla sebeb olabilecekleri zararlara ve bu yüzden haklarında verilebilecek para cezasına karşılık teşkil eder. Bu paralar başkasına temlik ve terhin edilemez. Haciz, 49 ncu madde gereğince, devir işlemi sırasında alıkonulacak miktardan artakalanı için mümkündür.

Teminat paralarını süresi içinde yatırmayan veya noksan yatıran notere, Adalet Bakanlığınca teminatını tamamlaması için bir ayı geçmemek üzere uygun bir süre verilir. Bu süre içinde de teminatını tamamlamayan noter istifa etmiş sayılır.

İmza ve mühür örnekleri

MADDE 39. — Noterler, göreve başladıkları tarihten itibaren 15 gün içinde, noterlik mührü ile imzalarının üçer örneğini, buldukları yer valiliğine göndermekle yükümlüdür.

İmza yetkisi verilenlerin imzalarının birer örneği de, yetki belgesinin düzenlendiği tarihten itibaren 15 gün içinde valiliğe gönderilir.

ALTINCI KISIM**Noterlik Dairesi***Dairenin niteliği ve kiralanması*

MADDE 40. — Noterlik dairesi, resmî daire sayılır. Kira sözleşmesi daire adına noter tarafından yapılır.

Noterlik dairesinin her türlü gideri notere aittir.

Evrak ve defterlerin temini ve imhası

MADDE 41. — Noterliklerde ve Türkiye Noterler Birliği organlarında kullanılan evrak ve defterlerle sair büro malzemesinin temini ve evrak ve belgelerin imhası, yönetmelikte gösterilen usullere göre, Devlet daireleri hakkındaki hükümlere tabidir.

Personel

MADDE 42. — Noterlik dairesi personeli, noterin emri altında bulunan işe yeter sayıdaki kâtip ve hizmetliden meydana gelir.

En az iki kâtip bulunan noterliklerde, bunlardan biri başkâtiplik görevini yapar.

Başkâtip

MADDE 43. — Başkâtip noterlik dairesi personelinin şefidir.

Noterlik dairesinde bulunan evrak, defter ve demirbaş eşyadan noterle birlikte başkâtip sorumludur.

Noter kâtibi olabilme şartları

MADDE 44. — Noter kâtibi olabilmek için, Devlet Memurları Kanununda yazılı şartlara sahip bulunmak, ceza veya disiplin kararı ile meslekten çıkarılmış olmamak, altı aylık adaylık süresini geçirmek ve yeterliği noter tarafından onaylanmak şarttır.

Yeterliği onaylanmayan aday altı ay daha çalıştırılabilir. Yine başarı gösteremezse o noterlikte çalıştırılmaz.

Türkiye Noterler Birliği veya odalar tarafından açılacak kursları bitirenler, adaylığa öncelikle alınırlar.

Sözleşme yapma zorunluğu

MADDE 45. — Noterler, adayları en az bir yıl süreli bir sözleşme ile işe alırlar. Sözleşmede açıkça yazılmasa bile noterin, adaylık süresinin bitiminden 15 gün içinde, adayın yeterliliği sebebiyle feshi ihbar hakkı saklıdır. Adaylık süresinin uzatılması halinde de aynı hüküm uygulanır.

Feshi ihbar süresi içinde sözleşme feshedilmemiş veya adaylık uzatılmamış bulunursa, bu sürenin sonundan itibaren sözleşme, kâtiplik sözleşmesi halinde devam eder.

Noter kâtibi ve aday ile yapılacak sözleşme dört nüsha olarak düzenlenir ve düzenlendiği tarihten itibaren 15 gün içinde bir nüshası noter odasına, ikinci nüshası bölge çalışma müdürlüğüne gönderilir. Diğer nüshalardan biri noterde, diğeri kâtip veya adaya kalır.

Odaya gönderilen nüshaya, adayın Devlet Memurları Kanunundaki şartlara sahibolduğunu gösteren belgelerin onaylı birer örneği de eklenir.

Kâtip adayı ile yapılan sözleşmenin ikinci fıkra uyarınca kâtiplik sözleşmesi haline geldiği veya sözleşmenin her hangi bir sebeple ortadan kalktığı hususları da, bu durumların ortaya çıktığı tarihten itibaren 15 gün içinde noter tarafından odaya bildirilir.

Yukarıki fıkralara aykırı hareket eden noterlere, kusursuz oldukları anlaşılmadığı takdirde, ilk defasında en az kınama cezası verilir.

44 nolu madde hükmüne aykırı hareket edenler hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Noter kâtibi ve adayına verilmiş olan meslekten çıkarma cezasının kesinleşmesi halinde, kâtiplik veya adaylık sözleşmesi, kesinleşme tarihinde kendiliğinden münfesihtir. Kâtip ve adayın bu sebeple noterden her hangi bir tazminat talebetmesi mümkün değildir.

Hizmetlilerin yapamayacağı görevler

MADDE 46. — Hizmetliler, kâtip görevinde kullanılamaz.

Yıllık izin ve mazeret izni

MADDE 47. — Noter tarafından, noterlikte en az 1 yıl hizmeti bulunan kâtip ve hizmetlilere aşağıdaki esaslara göre yıllık izin verilir.

- A) 1 yıldan 5 yıla kadar (5 yıl dâhil) hizmeti bulunanlara 15 gün,
- B) 5 yıldan 15 yıla kadar (15 yıl dâhil) hizmeti bulunanlara 20 gün,
- C) 15 yıldan fazla hizmeti bulunanlara 1 ay.

Yıllık izinlerini noterliğin bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara, gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere 7 güne kadar ek bir izin verilmesi zorunludur.

Birinci fıkradaki bir yıllık hizmet süresinin hesabında kâtiplerin adaylık süresi de nazara alınır.

Haklı bir mazereti bulunmak şartıyla kâtip ve hizmetlilere, noter tarafından, gidiş geliş dâhil olmak üzere, yılda en çok on gün izin verilebilir. Bu şekilde alınan izinler toplamı on günü aştığı takdirde, aşan miktar yıllık izinden düşülür.

Yukarıki fıkralara göre izinli buldukları süre içinde kâtip ve hizmetliler ücretlerini tam olarak alırlar.

Bu süreler toplu iş sözleşmeleri ve hizmet akitleri ile artırılabilir. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez.

İş mevzuatı hükümlerinin uygulanması

MADDE 48. — Kâtip ve hizmetlilerle noter arasındaki hizmet akdinden doğan münasebetler, bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça iş mevzuatına tabidir.

Noterlik dairesinin devri

MADDE 49. — Her ne sebeple olursa olsun bir noterliğin boşalması halinde, durum, o noter veya noterlikte imzaya yetkili kimse tarafından derhal Cumhuriyet Savcılığına yazı ile bildirilir. Cumhuriyet Savcısı, keyfiyeti Adalet Bakanlığına, noter odasına ve noter ölmüşse bilinen mirasçılara bildirmekle beraber, hesap ve işlemlerini en çok iki aylık bir süre içinde inceleyerek evrak, defter, belge ve emanetleri bir tutanakla vekile devreder ve düzenleyeceği raporu tutanağın bir örneği ile birlikte Adalet Bakanlığına yollar. Noterin bir ilişkisi çıkmadığı takdirde, teminat parası Adalet Bakanlığınca notere veya mirasçılara iade ettirilir. İlişkisi çıktığı takdirde, bunu karşılayabilecek miktar alıkonularak, kanunen yetkili makamların incelemesi sonucuna göre işlem yapılır.

Noter dairesindeki notere ait eşya, Cumhuriyet Savcısı ve noter veya hazır bulunan mirasçılar tarafından tesbit olunarak, noter odası tarafından takdir edilecek ücret karşılığında, yeni noter görevine başlayıncaya kadar, vekil tarafından kullanılmaya devam olunur.

Birinci fıkranın evrak, defter, belge ve emanetlerin vekile devri hakkındaki hükümleri, noterlik dairesinin, noterden notere, vekilden notere ve vekilden diğer bir vekile devri hallerinde de uygulanır.

Noter dairesinde mevcut notere ait eşya ve tesislerin, yeni notere devri halinde, ödenecek miktar üzerinde taraflar anlaşamamışsa, bu miktar oda tarafından tesbit edilir.

Noterliğin devir işinde hazır bulunan Cumhuriyet Savcısı ile bu işte kendisine yardım etmek üzere görevlendirdiği adalet memurlarına, Harclar Kanununa göre tesbit edilen yol tazminatı Türkiye Noterler Birliği tarafından ödenir. Şu kadar ki, devir işinin süresi ne olursa olsun beş günden fazlası için yol tazminatı verilmez.

YEDİNCİ KISIM

Noterlerin yükümlülük ve hakları

BİRİNCİ BÖLÜM

Noterlerin yükümlülükleri

Noterlik görevi ile birleşmeyen ve noterlerin yapmaktan yasaklı oldukları işler

MADDE 50. — Hiçbir hizmet ve görev noterlikle birleşemez; yargı mercilerinin vereceği işlerle, ilim ve hayır kuruluşları başkan ve üyelikleri, hakemlik, vasiyeti tenfiz memurluğu ayrıktır.

Noterler siyasi partilere üye olamazlar .

Noterler borsa oyunu oynamak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 28 nci maddesinin 1 nci fıkrasındaki anlamda ticaret yapmak, kefil olmak, kendilerine ait ücretlerden her hangi bir şekilde indirim yapmak, aracı kullanmak, reklâm ve rekabet niteliğinde bir eylemde bulunmak ve her ne suretle olursa olsun noterlik ücreti hususunda kendi aralarında sözlü veya yazılı anlaşma yapmaktan yasaklıdırlar.

Noterlerin çalışma saatleri

MADDE 51. — Noterlik dairesinde günlük çalışma, o yerdeki diğer resmî dairelerle birlikte başlar. Noter odaları, odada üye bulunan noterliklerin günlük çalışma ve tatil saatini odanın her yılki olağan genel kurul toplantısında, bir yıl süre ile uygulanmak üzere tesbit eder ve Türkiye Noterler Birliği ile Adalet Bakanlığına bildirir. Şu kadar ki, noterlik dairesindeki iş kabulü süresi o yerdeki diğer resmî dairelerden en çok bir saat daha fazla olabilir. Noter, günlük çalışma süreleri dışında iş kabul edemez. 52 nci madde hükümleri saklıdır.

Noterlerin tatilde iş yapmak yasaklığı ve ayrık haller

MADDE 52. — Noterler tatil günlerinde ve iş günlerinin tatil saatlerinde ancak vasiyetname tanzim ve tasdiki veya gecikmesinde zarar umulan noterlik işlemlerini yapabilirler. Tatil gün ve saatlerinde iş yapılması sebebinin evrakta gösterilmesi ve bu işlemin yevmiye defterinin tatilden sonraki ilk numarasına kaydedilmesi zorunludur.

Emredici hükümlere uyma zorunluğu

MADDE 53. — Noterler, kanunların emredici hükümlerine aykırı hususlarda işlem yapamazlar. Bu hüküm, imza onaylaması yapılan işlemlerin münderecatı hakkında da uygulanır.

Meslek sırrı

MADDE 54. — Noter ve noterlik kâtipleri, görevleri dolayısıyla öğrendikleri sırları, kanunların emrettiği haller dışında açıklayamazlar.

Evrak ve defterlerin gizliliği

MADDE 55. — Noterlik evrak ve defterleri mahkeme, sorgu hâkimliği ve Cumhuriyet savcılıklarınca veya resmî daireler tarafından, konusu da belirtilmek suretiyle, noterlikte soruşturmaya yetkili kılınan kimselerce incelenebilir.

Noterlik evrak ve defterlerinin daire dışına çıkarılabilmesi, mahkemenin veya sorgu hâkiminin kararıyla mümkündür.

Mahkeme veya sorgu hâkimi evrakın dâva sonuna kadar dosyada kalmasına karar verirse, bu takdirde evrakın bir örneği çıkartılıp aslına uygunluğu onaylanarak, aslının yerinde saklanmak üzere notere verilir.

Noterin bulunduğu yerde inceleme imkânı bulunmaması sebebiyle evrakın başka bir yere gönderilmesi gerekiyorsa, noterin bulunduğu yer hukuk hâkimliğinin onaylayacağı örnek, aynı şekilde saklanır.

Soruşturma yetkisi bulunan kişilerle Cumhuriyet savcılarının istiyebilecekleri örnekler noterlik ücretine tabi değildir. Diğer resmî mercilere verilecek örneklerden yalnız yazı ücreti alınır.

Yaş tahdidî

MADDE 56. — Noterler 65 yaşını tamamladıklarında, yaş tahdidine tabi tutulurlar. Yaşın hesabında Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun hükümleri kıyasen uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM*İzin ve hastalık**Noterlerin izni*

MADDE 57. — Noterlerin yıllık izin süresi, hizmeti altı aydan 10 yıla kadar (on yıl dâhil) olanlar için 30, daha fazla hizmeti olanlar için de 40 gündür. Bu sürelerle, gidiş ve dönüş süreleri dâhildir. Yıllık izin Adalet Bakanlığı tarafından verilir.

Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Bu takdirde önceki yıllara ait kullanılmamış izin hakları düşer.

Haklı bir engeli bulunmak şartıyla noterlere, noterliğin bulunduğu yer Cumhuriyet savcısı tarafından, gidiş geliş dâhil olmak ve 10 günü geçmemek üzere, mazeret izni verilebilir. Bu şekilde alınan izinler toplamı 20 günü aştığı takdirde aşan miktar yıllık izinden düşülür.

Şu kadar ki, Türkiye Noterler Birliği organlarında çalışmak, yahut Türkiye Noterler Birliği veya Adalet Bakanlığınca verilen görevler dolayısıyla işinin başından ayrılmak zorunluğunda kalan noter, Cumhuriyet savcısına haber vermek şartı ile işin gerekli kaldığı süre için izinli sayılır. Bu izinler hiçbir suretle yıllık izinden indilemez.

Üçüncü ve dördüncü fıkralar hükmüne göre verilen izinler derhal Adalet Bakanlığına bildirilir.

İzin süresinin geçirilmesi

MADDE 58. — Haklı bir engeli olmaksızın, iznini 15 gün geçirenler istifa etmiş sayılırlar. İznini bu süreden az geçirmiş veya görevinden izinsiz olarak ayrılmış olanlar hakkında disiplin cezası uygulanır. Şu kadar ki, bu sebeple ilk defasında en çok kınama cezası verilebilir.

Noterlerin hastalıkları halinde yapılacak işlem

MADDE 59. — Hasta noterler Cumhuriyet savcılığı kanalı ile Hükümet tabiplerinden veya Devlet hastanesi doktorlarından alacakları rapor üzerine, hizmet sürelerine göre aşağıdaki esaslar dâhilinde izinli sayılırlar :

1. Beş yıla kadar (beş yıl dâhil) hizmeti olanlara üç aya kadar,
2. Beş yıldan on yıla kadar (on yıl dâhil) hizmeti olanlara altı aya kadar,
3. On yıldan daha çok hizmeti olanlara bir yıla kadar izin verilir.

Bu süreler sonunda hastalıklarının devam ettiği, resmî sağlık kurullarının raporu ile belgelendirilen noterlerin izinleri, iki katı kadar daha uzatılabilir. Bu sürelerin sonunda da iyileşemiyen noterlerin görevlerine Adalet Bakanlığınca son verilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Noterlerin görevleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel olarak

Noterlerin genel olarak yapacakları işler

MADDE 60. — Noterlerin görevleri :

1. Yapılması kanunla başka bir makam, merci veya şahsa verilmemiş olan her nevi hukuki işlemleri düzenlemek,
2. Kanunlarda resmî olarak yapılmaları emredilen ve mercileri belirtilmemiş olan bütün hukuki işlemleri bu kanun hükümlerine göre yapmak,
3. Gayrimenkul satış va'di sözleşmesi yapmak,
4. Bu kanuna uygun olarak dışarda yazılıp getirilen kâğıtların üzerindeki imza, mühür veya her hangi bir işareti veya tarihi onaylamak,
5. Bu kanun hükümlerine göre yapılan işlemlerin dairede kalan asıl veya örneklerinden veya getirilen kâğıtlardan örnek çıkarıp vermek,
6. Belgeleri bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevirmek,
7. Protesto, ihbarname ve ihtarname göndermek,
8. Kanunen tescili gereken işlemleri tescil etmek,
9. Bu ve diğer kanunlarla verilmiş sair işleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Özel olarak

Tesbit işleri

MADDE 61. — Noterler bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklini, kıymetini, ilgili şahısların kimlik ve ifadelerini tesbit ederler ve davet edildiklerinde piyango ve özel kuruluşların kur'a, seçim ve toplantılarında hazır bulunarak durumu belgelendirirler.

Emanet işleri

MADDE 62. — Noterler, saklanmak veya bir şahsa verilmek üzere getirilen emanetleri, aşağıdaki hükümlere göre muhafaza ederler.

Tutanağın bir örneğini emaneti veren alır; bir örneği de emanet kimin için yatırılmışsa ona tebliğ olunur.

Emanetin saklanması

MADDE 63. — Emanetler, noter tarafından uygun şekilde saklanır.

İlgili isterse, emanet bir muhafazaya konulup, kendisi ile noter tarafından mühürlenerek millî bir bankada, banka bulunmayan yerlerde demir kasa veya sağlam bir dolapta saklanır.

Emanetin para olması

MADDE 64. — Emanet para olduğu takdirde, noter bu parayı en geç ertesi gün bankadaki noterlik emanet cari hesabına hak sahibinin adı, soyadı ve adresini de göstermek suretiyle yatırır.

Emanet paranın tahsil ve ödenmesinde makbuz kullanılır. Tahsilât makbuzu iki, ödeme makbuzu bir nüsha olarak düzenlenir. Tahsilât makbuzunun ilk nüshası emaneti yatırana verilir.

Para hak sahibine, noterlikçe verilecek çek karşılığında bankaca ödenir.

Noter, emanet paraya ait giderler ödendikçe, bankaya ihbarda bulunur. Bu halde zamanaşımı kesilir.

Emanetlerin zamanında alınmaması veya giderlerinin ödenmemesi halinde yapılacak işlem

MADDE 65. — Emanetin, saklanma süresinin sonunu takibeden bir yıl içinde alınmaması veya harc ve giderlerin ödenmemesi halinde noter, emanetin alınmasını veya harc ve giderlerin ödenmesini tevdi edene, ona tebligat mümkün değilse kanuni haleflerine yahut varsa emanet lehine yatırılmış olan kimseye tebliğ eder.

Tebliğden itibaren bir ay içinde ilgilisi notere başvurarak harc ve giderleri vermediği takdirde, noter, emaneti belediye müzayede yerinde, belediye veya müzayede yeri yoksa elverişli bir yerde satarak durumu bir tutanakla tesbit eder. Satış tutarından, emanet sebebiyle o güne kadar işliyen noterlik giderleri ile satış giderleri tutarları alınıldıktan sonra kalanı bankaya yatırılır.

Emanetin Hazineye intikali

MADDE 66. — Emanet, değersiz veya satış masrafını korumıyacak ise, 65 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılan tebliğin semeresiz kalması halinde Hazineye devredilir.

Noterler tarafından emanet olarak veya 65 nci maddenin son fıkrası hükmünün uygulanması sonunda bankaya yatırılan para zamanaşımının dolmasından sonra Hazineye aktarılır.

Emanetlerde hak sahibi

MADDE 67. — Emanetlerin tutanakta yazılı şartlar dışında bir kimseye verilebilmesi, tarafların muvafakatine veya mahkeme kararına bağlıdır.

Defter onaylamak

MADDE 68. — Noterler Türk Ticaret Kanunu ve diğer kanunlar hükümlerine göre tutulması gereken defterleri bu kanunlar uyarınca onaylarlar.

Yukarıki fıkrada anılan defterlerin onaylanmasından sonra noter, onayladığı defterin nevini, aidolduğu yılı, sayfa sayısını, sözü geçen kanunların emrettiği şekilde mercilerine, tek tek veya liste halinde taahhütlü mektupla bildirir.

Bunun için noter, ücret tarifesinde gösterilen yazı ücretini ve kanunun tek tek bildirmeyi zorunlu kıldığı hallerde ayrıca posta giderini de ilgisinden alır.

Vasiyetname ve ölüme bağlı tasarruflarla ilgili işler

MADDE 69. — Noterler açık veya kapalı olarak verilen vasiyetnameleri saklarlar ve buna dair bir tutanak düzenlerler. Gerek bu suretle saklanan vasiyetnameleri, gerek noterler tarafından düzenlenen sair ölüme bağlı tasarrufları yapanların ölümü halinde bilgi verilmesi için, durumu bunların kayıtlı oldukları nüfus dairelerine yazı ile bildirirler.

Noterler, nüfus idaresi tarafından ölümün ihbarı veya resmî bir belge ile isbatı halinde, yetkili sulh hâkimine verilmek üzere, dairelerinde saklı bulunan vasiyetnamelerin ve noterlikçe düzenlenmiş ölüme bağlı tasarruf senetlerinin onaylı örneklerini Cumhuriyet Savcılığına tevdi ederler.

Birinci fıkra uyarınca nüfus dairelerine yazılacak yazı için ücret tarifesinde gösterilen yazı ücreti ile posta gideri ilgisinden alınır.

Tebliğat işleri

MADDE 70. — Tebliği istenen her nevi kâğıt, Tebliğat Kanunu hükümlerine göre muhatabına tebliğ olunur. Tebliğ tutanağı dairedeki nüshaya bağlanır. Tebliğin yapıldığı veya yapılamadığı ilgisine verilecek nüshasına yazılıp onaylanır.

Aylık ve yıllık iş cetvelleri verilmesi

MADDE 71. — Noterler, her ayın en geç onuna kadar, bir evvelki ay içinde dairelerine gelen ve çıkan işlerin niteliğini ve sayısını ve bunlardan aldıkları ücret, harc, vergi ve diğer resimlerin miktarını ve giderlerini gösterir bir cetvel düzenliyerek Türkiye Noterler Birliğine gönderirler.

Notere vekâlet halinde vekil, birinci fıkrada gösterilen hususlardan başka, kendisine ödenen ücret tutarı ile 34 ncü madde gereğince noterlik gelirinden ahkoyduğu ve notere ödediği kısımları ve ahkonulan parayı yatırdığı bankanın isim ve hesap numarasını da cetvelde gösterir.

Noterler ayrıca her yılın Mart ayı sonuna kadar, geçen yıla ait gelir, gider ve teminat tutarını gösteren bir cetvel düzenliyerek, Adalet Bakanlığına ve Türkiye Noterler Birliğine gönderirler.

DOKUZUNCU KISIM

Noterlik işlemlerinin şekli

BİRİNCİ BÖLÜM

Noterlik işlemlerinde uyulması gerekli genel hükümler

Hukukî işlemler ve ilgilileri

MADDE 72. — Noterler, ilgililerin istemi üzerine, hukukî işlemleri belgelendirirler. Belgelendirme, bu kısım hükümleri ile diğer kanunlar ve yönetmelikte gösterilen şekilde yapılır.

İlgili, belgelendirme isteminde bulunan kişidir.

Noter, iş yaptırarak kimselerin kimlik, adres ve yeteneğini ve gerçek isteklerini tamamen öğrenmekle yükümlüdür.

İlgilinin sağır, kör veya dilsiz olması

MADDE 73. — Noter, ilgilinin sağır veya kör yahut dilsiz olduğunu anlarsa, işlem iki tanık huzurunda yapılır.

İlgilinin dilsiz ve yazı ile anlaşması imkânsız olması halinde, andlı tercüman bulundurulur.

İlgilinin Türkçe bilmemesi

MADDE 74. — İlgili, Türkçe bilmezse andlı bir tercüman da bulundurulur.

İmza yerine işaret, mühür veya parmak izi kullanılması

MADDE 75. — İlgililerle tanık, tercüman ve bilirkişi imza atamadıkları ve imza yerine geçen bir el işareti kullanmadıkları takdirde, varsa mühür, yoksa sol elinin baş parmağı, bu da yoksa diğer parmaklarından biri bastırılır ve hangi parmağın bastırıldığı yazılır.

Bir noterlik işleminde imza atılmış veya imza yerine geçen el işareti yapılmış olmasına rağmen, ilgilisi ister veya noter, işlemin niteliği, imzayı atan veya el işaretini yapan şahsın durumu ve kimliği bakımından gerekli görürse, yukarıki fıkradaki usul dairesinde ilgili, tanık, tercüman veya bilirkişinin parmağı da bastırılır. Mühür kullanılması halinde parmağın da bastırılması zorunludur.

Tanık, tercüman ve bilirkişinin andı noter tarafından Hukuk Yargılama Usulü Kanunu uyarınca yaptırılır.

Yasaklılık

MADDE 76. — Noter, tanık, tercüman ve bilirkişiler aşağıdaki hallerde noterlik işlemine katılamazlar:

1. Kendisi bizzat ilgili ise veya bir ilgili onun vekili olarak hareket ediyorsa,
2. Aralarında evlilik birliği kalmamış olsa bile ilgililerden birinin karı veya kocası ise,
3. İlgililerden biri ile aralarında sıhri dahi olsa usul veya furu veya kan hısımlığında üçüncü, sıhri hısımlıkta ikinci derecede (bu dereceler dâhil) civar hısımlığı veyahut evlâd edinme ilişkisi varsa,
4. İlgililerden biri noterin kâtip veya hizmetlisi ise,
5. İlgililerden biri aralarında iki, üç ve dördüncü numaralarda yazılı ilişki bulunan bir şahsın vekili olarak hareket ediyorsa,
6. Noterlik işlemi, kendi yararına veya aralarında iki, üç ve dördüncü numaralarda yazılı ilişkiler bulunan bir kimse yararına bir tasarrufu kapsıyorsa.

Noterlik işlemini hukuk hâkiminin yapması

MADDE 77. — Yukarıki madde uyarınca noterin yapamadığı noterlik işlemi o yerde başka bir noter yoksa bu kanun hükümlerine göre Asliye Hukuk Hâkimi, o yerde Asliye Hukuk Hâkimliği mevcut değilse Sulh Hukuk Hâkimi tarafından yapılır.

Tanıklar için diğer yasaklılık sebepleri

MADDE 78. — Aşağıdaki kimseler tanık olamazlar :

1. Reşit olmayanlar,
2. Mahcurlar,
3. Hukuk Yargılama Usulü Kanununa göre andlı tanık olarak dinlenmeleri mümkün olmayanlar,
4. Noterin kâtip ve hizmetlileri.

Başkaları adına işlem yaptırıcılardan aranacak belge

MADDE 79. — Vekil, veli, vasi, kayyım, mümessil ve mirasçı sıfatıyla veya şirket ve dernek gibi tüzel kişiler adlarına noterlik işlemi yaptırmak isteyenler, sıfat ve yetkilerini ve işlemi yapmaya izinli olduklarını bildirir belge göstermekle yükümlüdürler.

Belgenin gösterildiği iş kâğıdına yazılmakla beraber, işlemle ilgili kısımlarını ve nereden hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu gösteren, birer örneği harcsız ve vergisiz olarak gerek ilgisine verilecek ve gerekse dairede saklanacak asıl ve örneklerine bağlanır.

Fotoğraf yapıştırılması

MADDE 80. — İlgilinin fotoğrafının yapıştırılması zorunlu olan işlemler yönetmelikte gösterilir.

Noter, birinci fıkranın kapsamı dışında kalan bir işlemin niteliği, ilgilinin durumu ve kimliği bakımından gerekli görür veya ilgili isterse, o işleme ait kâğıtlara da ilgilinin fotoğrafını yapıştırabilir.

Noterlik işlemlerinde çıkıntı, değiştirme, fesih, iptal ve düzeltme

MADDE 81. — Noterlik işlemlerinde, ilgilinin imzasını ve noterin onayını taşımayan çıkıntılar geçerli değildir. Çıkıntılar el yazısı ile yapılamaz.

Tamamlanmasından sonra bir noterlik işleminin değiştirilmesi veya fesih ve iptali veyahut evvelki işin nitelik ve değeri değişmemek şartıyla düzeltilmesi, evvelki işlemin yapıldığı şekilde yeni bir işlemle yapılır. Yeni işlemin tarih ve numarası, noterlik dairesinde bulunan evvelki işleme ait kâğıda yazılır.

Şu kadar ki, yeni işlem başka bir noterlikte yapılırsa, bu noterlik, yeni işleme ait kâğıdın bir nüshasını, gerekli açıklama yapılarak ilk işleme ait kâğıda bağlanması için o işlemi yapan noteriğe gönderir.

Noterlik işlemlerinin hükümleri

MADDE 82. — Bu kanun hükümlerine göre belgelendirilen işlemler resmî sayılır.

Noterler tarafından bu kısmın ikinci bölümünün hükümlerine göre düzenlenmiş olan hukuki işlemler, sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Bu kısmın üçüncü bölümü hükümlerine göre noter tarafından yapılan imza onaylaması, onaylanan imzanın ilgiliye ait oluşunu belgelendirme niteliğinde bulunup, hukuki işlemlerin içindekileri kapsamaz. Bu işlemlerde imza ve tarih, sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri dışında kalan noterlik işlemleri aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Görevin daire dışında yapılması

MADDE 83. — Noterler, noterlik işlemlerini dairelerinde yaparlar. Şu kadar ki, işlemin dairede yapılması gecikmeye sebeb olur veya başka bir zorluk arz ederse, sebebi iş kâğıtlarında gösterilmek suretiyle daire dışında da işlem yapılabilir.

Aynı yetkiyi, işlemin yapıldığı tarihte öncelikle imzaya yetkili bulunan kimse de taşır.

İKİNCİ BÖLÜM

Düzenleme

Şekil

MADDE 84. — Hukukî işlemlerin noter tarafından düzenlenmesi bir tutanak şeklinde yapılır.

Bu tutanağın :

1. Noterin adı ve soyadı ile noterliğin ismini,
  2. İşlemin yapıldığı yer ve tarihi (rakam ve yazı ile),
  3. İlgilinin ve varsa tercüman, tanık ve bilirkişinin kimlik ve adreslerini,
  4. İlgilinin hakikî arzusu hakkındaki beyanını,
  5. İşleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü,
- Taşıması gereklidir.

Bu şekilde düzenlenen iş kâğıdının aslı noterlik dairesinde saklanır ve örneği ilgisine verilir.

Tutanakta bulunacak diğer kayıtlar

MADDE 85. — Tutanak, noterin ilgiliyi tanıyıp tanımadığını, tanımıyorsa ilgilinin kişiliği hakkında ne yoldan kanı sahibi olduğunu gösterir kayıtları taşır. Noter böyle bir kanıya ulaşamaz ve işlemin yapılması da istenirse, keyfiyet ve kimliğin tesbiti için getirilen isbat vasıtası tutanağa yazılır.

Tutanağın okunması

MADDE 86. — Tutanağa, ilgilinin gerçek isteği hakkındaki beyanı yazıldıktan sonra okuması için kendisine verilir.

İlgili tutanağı okur, içindekiler isteğine uygun ise, bu husus da yazıldıktan sonra altını imzalar.

İlgilinin okuma ve yazma imkânına sahibolmaması

MADDE 87. — İlgili okuma ve yazma imkânına sahip değilse, hazır bulundurulacak iki tanık huzurunda maksadını notere beyan eder. Noter, bu beyanı yazdıktan sonra tutanak okunur. Ancak, işlemin tanık huzurunda yapılmasını emreden diğer kanunların hükümleri saklıdır.

İlgili ve tanıklar, beyanın aynen yazıldığını ifade ettikten ve bu husus tutanağa geçirildikten sonra altını imza ederler.

Tutanağa eklenecek belgelerin hükmü

MADDE 88. — İlgili, beyanında bir belgeye dayanır ve bu, tutanağa bağlanırsa, o belge tutanağın ayrılmaz bir parçası sayılır. Şu kadar ki, 84 ncü maddenin son fıkrası gereğince tutanak örneğinin ilgililere verilmesi sırasında, bu belgenin de örneğinin çıkartılması ilgilinin isteğine bağlıdır.

Düzenleme şeklinde yapılması zorunlu işlemler

MADDE 89. — Niteliği bakımından tapuda işlem yapılmasını gerektiren sözleşme ve vekâletnamelerle, vasiyetname, mülkiyeti muhafaza kaydı ile satış, gayrimenkul satış va'di, vakf senedi, evlenme mukavelesi, evlât edinme ve tanıma, mirasın taksimi sözleşmesi ve diğer kanunlarda öngörülen sair işlemler bu fasıl hükümlerine göre düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Onaylama

Şekil

MADDE 90. — Hukukî işlemlerin altındaki imzanın onaylanması imzayı atan şahsa aidolduğunun bir şerhle belgelendirilmesi şeklinde yapılır.

İmzası onaylanan iş kâğıdının aslı ilgisine verilir ve imzalı bir örneği dairede saklanır. Bu örnek harca tabi değildir.

Onaylama şartları

MADDE 91. — Onaylama, imzanın noter huzurunda atılması veya kendisine aidolduğunun ilgili tarafından kabulü ile kabildir.

Onaylama şerhinin ihtiva edeceği hususlar

MADDE 92. — Onaylama şerhinin :

1. İşlemin yapıldığı yer ve tarihi (rakam ve yazı ile),
2. İlgilinin kimliğini ve adresini,
3. Noter, ilgiliyi tanımyorsa, kimliği hakkında gösterilen ispat belgesini,
4. İmza huzurda atılmışsa bu hususu, imza dışarda atılıp da huzurda ilgili, imzanın kendisine aidolduğunu kabul etmişse bu husustaki beyanı,
5. İşleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü, Taşınması gereklidir.

Mühür, tarih, parmak izi ve işaretin onaylanması

MADDE 93. — Bu bölümdeki hükümler mühür, tarih, parmak izi veya imza yerine geçen el işaretinin noter tarafından onaylanmasında da kıyasen uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Örnek verme

Kimlere örnek verilebileceği

MADDE 94. — Noterler tarafından yapılan işlemlerin örnekleri, ancak ilgililerine, kanuni mümessil veya vekillerine yahut da mirasçılara verilir.

Bu örnek, masrafı verilmek suretiyle o yerdeki noter eliyle diğer bir şehirdeki noterlikten de getirilebilir.

Ancak, Türk Kanunu Medenisi hükümlerine göre açılmadıkça, vasiyeti yapandan veya bu konuda özel yetkiyi kapsıyan, noterlikten onaylı vekâletnameyi taşıyan vekilinden başkasına, vasiyetnamelerin örneği verilemez.

Hâkimin izni ile örnek verilmesi

MADDE 95. — Yukardaki maddede sayılanlardan başkasına örnek verilmesi, noterliğin bağlı bulunduğu asliye hukuk veya münferit sulh hâkiminin iznine bağlıdır.

Birinci fıkraya göre verilecek örneklerin, konsolosluklarda düzenlenen evraka aidolması halinde izin, örneği talebeden şahsın Türkiye'deki son ikametgâhı mahkemesince, son ikametgâhı tesbit

edilemeyen hallerde ise Ankara Asliye Hukuk Mahkemesince verilir.
Bu izin hiçbir harc ve vergiye tabi değildir.

Belirli bir kısmın örneğini vermek

MADDE 96. — İlgili, getirdiği her çeşit kâğıdın tamamının veya bir kısmının örneğinin çıkarılmasını istediği takdirde, noter aslındaki şekli korumak şartı ile tamamını veya istenilen kısmı aynen yazar ve iş sahibine istediği kadar örnek verir.

Örneğin dairede saklanması

MADDE 97. — Çıkarılan örneklerden biri ilgiliye imza ettirilerek noter dairesinde saklanır. İlgilisine verilecek örneklere, bir örneğin dairede saklandığı yazılmakla beraber, geriverilen aslına da bu yolda ayrıca şerh verilerek mühürlenir.

Fotokopi ve benzeri usullerle örnek çıkarma

MADDE 98. — Örnek, fotokopi veya benzeri usullerle de çıkarılabilir. Aslında bir bozukluk varsa, tasdik şerhinde açıklama yapılır.

Yabancı dildeki kâğıdın örneği

MADDE 99. — Örneği verilmesi istenen kâğıt yabancı dilde yazılmışsa, evvelâ tercüme edilir; sonra bu bölüm hükümlerine göre örnek çıkarılarak her örneğe tercümesi iliştilir ve bu yolda şerh verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer işlemler

Bölümün kapsamı

MADDE 100. — İkinci, üçüncü, dördüncü bölüm hükümleri dışında kalan noterlik işlemleri, bu bölüm hükümlerine göre yapılır.

Tutanak

MADDE 101. — Noter tarafından düzenlenecek tutanak:

1. Tutanağın düzenlendiği yeri ve tarihi (rakam ve yazı ile),
  2. İlgilinin kimliği ve adresini,
  3. İlgili noter tarafından tanınmıyorsa, kimliği hakkında getirilen isbat belgesini,
  4. Tutanağın konusunu,
  5. İlgilinin, varsa tercüman, bilirkişi ve tanıkların imzalarıyla noterin imza ve mührünü,
- Kapsar.**

Şu kadar ki, emanet tutanağında, emaneti alma ve verme şartları da gösterilir.

Tutanak şeklinde yapılacak işlemler

MADDE 102. — Bu kanunun 61 ve 62 nci maddelerinde yazılan işlemler tutanak şeklinde yapılır.

Çevirme işlemi

MADDE 103. — Bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevirme halinde, noter tarafından metnin altına bir şerh verilir.

Bu şerhin, noter yeminli tercüman kullanmış sa, tercümanın kimliğini ve adresini ihtiva etmesi ve altının, noter tarafından tarih yazılıp imzalanarak mühürlenmesi gereklidir.

Çevirmenin başka yerde yaptırılması

MADDE 104. — İlgilinin bulunduğu yerde noterlikçe çevirme yaptırılamazsa, o noterlik aracılığı ile başka yerdeki noterlikte çevirme yaptırılabilir.

Ticari protesto

MADDE 105. — Kabul etmeme ve ödememe protestosu Türk Ticaret Kanununda yazılı hükümlere göre yapılır.

Ihtarname ve ihbarname

MADDE 106. — Her türlü hukukî işlemlere ait ihtarname ve ihbarname :

1. İstemde bulunan ve diğer tarafın ad ve soyadları ile açık adreslerini,
2. İhtar ve ihbar konusunu,
3. İstemde bulunanın imzasını,
4. Tebliğ şerhini, noterin imza ve mühürünü ve tarihi (yazı ve rakam ile),

Kapsar.

İhtarname ve ihbarnameler ilgili tarafından yazılıp tebliğ için notere getirilebileceği gibi, notere de yazdırılabilir.

Defter onaylaması

MADDE 107. — Noterler, defter onaylamasını özel kanununda gösterilen şekilde yaparlar.

Özel kanununda hüküm bulunmayan hallerde defter onaylaması, defterin baş ve son sayfasına kaç sayfadan ibaret olduğu yazılmak ve her sayfası numaralanıp mühürlenmek suretiyle yapılır.

Tescil

MADDE 108. — Kanunen tescili gereken işlemler, sicil defterine, sıra numarası altında, işlemin tarih ve numarası, ilgililerin ad ve soyadları ve işlemin niteliği yazılmak suretiyle tescil edilir.

ONUNCU KISIM

Belirli noterliklerde yaptırılması gereken işlemler

Noterliklerin görevlendirilmesi ve ilânı

MADDE 109. — Bir asliye mahkemesinin yargı çevresi içinde birden çok noterlik bulunması veya bir belediye hudutları içinde birden çok asliye mahkemesi yargı çevresinin yer alması halinde, harca tabi değeri bir milyon lira ve daha fazla olan noterlik işlemleri, aşağıdaki maddeler hükümlerine göre bir takvim yılı için görevlendirilecek noterliklerde yapılır.

Adalet Bakanlığı, yukarıki fıkrada gösterilen yerlerde, görevlendirilecek noterlikleri, en geç bir evvelki takvim yılının Kasım ayı içinde, Türkiye Noterler Birliğinin ve gerekli gördüğü diğer

kuruluşların düşüncelerini almak suretiyle tesbit eder. Bakanlığın bildirmesi üzerine keyfiyet Türkiye Noterler Birliğince Resmî Gazete ile Ticaret Sicili Gazetesinde ve Ankara, İstanbul, İzmir ile mahallinde yayınlanan birer günlük gazetede en geç 15 Aralık tarihinde ilân edilir.

Görevlendirilecek noterliklerin sayısı, o yerin nüfusu ve iş yoğunluğu ile ulaştırma durumu göz önünde tutularak tesbit olunur. Aynı mahkemenin yargı çevresi içindeki bütün noterliklerin sonu alınmadıkça bir noterlik üst üste görevlendirilemez.

Görevlendirilecek noterliklerin isimleri, en geç 31 Aralık tarihinde aynı yargı çevresi içindeki diğer noterlik dairelerinin giriş kısmına göze çarpacak şekilde asılacak bir levhada gösterilir.

Birinci fıkrada gösterilen işleri, görevlendirilen noterliklerden başka bir noterlik yapamaz.

Noterlikler ortak cari hesabı

MADDE 110. — 109 ncu maddede yazılı noterlik işlemlerinin yapılmasından elde edilecek her çeşit ücret ve noter hissesi tutarı, işlemi yapan görevli noterlikçe, millî bir bankada açtırılan (Noterlikler ortak cari hesabı) na en geç işlemin yapıldığı günü takibeden üç iş günü içinde yatırılır. Görevli noterliklerin ilk masraflarına karşılık olarak, bütün noterlerce eşit miktarda ödenecek avans da, açılmasını izleyen 15 gün içinde aynı hesaba yatırılır. Noterlikler ortak cari hesabı, yıl başından önce, o yerdeki noterliklerin bağlı bulunduğu oda yönetim kurulunca açtırılır ve aynı kurul tarafından tesbit edilecek avans miktarı ile birlikte Adalet Bakanlığına ve Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.

Görevli noterin, bu görevin yerine getirilmesi sebebiyle yaptığı ve yapacağı bütün masrafları karşılamak üzere, ortak hesapta toplanan gelirden gerekli miktar kendisine ödenir. Ödenecek bu miktar, ödemenin zamanı ve şekli oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tesbit olunur. Şu kadar ki, bu masraflar ödeme tarihinde toplanmış olan ortak gelirin yüzde onbeşini geçemez.

Gelirin dağıtımı

MADDE 111. — Yukardaki madde uyarınca yapılacak ödemelerden sonra, ortak cari hesapta kalan miktardan birinci fıkrada gösterilen avans tutarı ayrıldıktan sonra gerisi, her üç ayda bir ilgili noterlere veya bu kanuna göre görevlendirilmiş noter vekili varsa, vekile eşit miktarda ödenir. Ödemenin şekli, oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tesbit edilir.

Yukarıki fıkrada gösterilen üç aylık süre dolmadan evvel, her hangi bir sebeple noterlik meslekinden ayrılan veya başka bir noterliğe naklen atanan noterin hissesi, sürenin sonu beklenilmeksizin kendisine veya mirasçılara derhal ödenir.

ONBİRİNCİ KISIM

Noterlerin alacağı ücret, vergi, hare ve resimlerin tahsil şekli

BİRİNCİ BÖLÜM

Noterlerin alacakları ücretler

Ücret tarifesi

MADDE 112. — Noterlerin yaptıkları işlemlere ait harc üzerinden hesaplanacak ücretleri ile vasiyetname ve vakıf senedi düzenlenmesinden alınacak ücretler, yazı, bir dilden diğer dile veya bir yazıdan diğer yazıya çevirme, karşılaştırma, tescil, emanetlerin saklanması ve kanunlarında harc, vergi ve resimlerden bağışık olduğu yazılı işlemler ile defter onaylanmasından ve kanunun ücret almayı öngördüğü sair işlemlerden alacakları ücretler ve noterlerle imzaya yetkili vekille-

rinin yol ödeneğinin miktarı, Türkiye Noterler Birliğinin mütalâası alındıktan sonra Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenecek bir tarife ile tesbit olunur.

Noterlik işleminin başka bir noter aracılığı ile yapıldığı hallerde, aracı notere ödenecek ücretler de tarifede gösterilir.

Tanıklık ve onaylama şerhlerinden yazı ücreti alınmaz.

Tarifede gerekli görülecek değişiklikler dört yılda bir yapılır. Yeni tarife yürürlüğe girinceye kadar eski tarife uygulanır.

Sayfa hesabı

MADDE 113. — Ücretlerin alınmasında sayfa hesabı Harclar Kanunundaki esaslara göre yapılır.

Giderin avans olarak alınması

MADDE 114. — Noterlik işleminin gerektirdiği gider ilgisinden avans olarak alınır, tahakkuk edecek miktara mahsubedilir. İşlemin derhal bitirilmesi mümkün olmayan hallerde, alınan avansa karşılık, ilgisine pulsuz bir makbuz verilir.

Kesin giderin alınması

MADDE 115. — Kesin giderin dökümü, işleme ait kâğıtların dairede kalan asıl ve örnekleri ile ilgisine verilen asıl nüshasına, asıl nüsha dairede kalmışsa verilen örneklerden birine yazılır ve Maliye Bakanlığınca bastırılacak seri numaralı özel makbuzdan üç nüsha düzenlenir. Gider dökümü asıl ve örnekler için ayrı ayrı gösterilir.

Makbuzun birinci nüshası masrafı ödiyen ilgisine verilir; ikinci nüshası dairede saklanır; üçüncü nüshası ise harç, vergi ve resimlerin ilgili daireye yatırılmasında verilmek üzere noterlik daireesinde alıkonulur.

Giderin paylaşılma şekli

MADDE 116. — Aksine bir kanun hükmü veya aralarında yapılmış bir sözleşme bulunmadığı takdirde, yapılan işlemin gideri ilgililer arasında eşit olarak paylaşılır.

Fazla alınan ücretler

MADDE 117. — Noterler tarafından fazla ücret alındığı, harclara ait zamanasımı süresi içinde anlaşılırsa, beher şahıstan fazla alınan on lira'yı aşan ücretler Adalet Bakanlığı tarafından ilgisine iade ettirilir ve Bakanlık, ödeme için notere yapılacak tebligattan Birliğe bilgi verir. Masrafı noter tarafından verilmek suretiyle yapılan tebligata rağmen ilgilisi bir ay içinde parasını almaz veya fazla alınmış olan ücretten beher şahsa düşen kısmı on lira veya daha az olursa, Türkiye Noterler Birliğine gönderilir. Para gönderilmediği takdirde Birlik bu husustaki kararını teca ve iflâs Kanununun ilâmların icrası hakkındaki hükümleri uyarınca yerine getirtir.

Yukardaki fıkralar hükümlerinin uygulanması, ayrıca disiplin cezası verilmesine engel değildir.

İKİNCİ BÖLÜM

Harc, vergi ve resimlerin tahsil şekli

Makbuz karşılığında tahsil ve noter hissesi

MADDE 118. — Noterliklerde yapılan işlemler ve düzenlenen kâğıtlar dolayısıyla özel kanunları uyarınca ödenmesi gereken vergi, harc ve resimler makbuz karşılığında tahsil olunur.

Şu kadar ki, noterler tahsil ettikleri vergi, resim ve harc tutarları üzerinden yüzde üç oranında noter hissesi alırlar.

Bu hissenin noterlere ödenmesi, beyiye aidatlarının ödenmesine ilişkin hükümler dairesinde yapılır.

Harc, vergi ve resim bedellerinin yatırılması

MADDE 119. — Noterler, 118 nci madde uyarınca tahsil ettikleri vergi, resim ve harcları aşağıda yazılı süreler içinde ilgili vergi dairesine ve belediyeye bir beyanname ile bildirmek ve aynı süre içinde yatırmakla yükümlüdürler.

Beyannameler her ayın 1 ile 15 nci ve 16 ile sonuncu günlerine ait iki devre için hazırlanır ve her ayın 15 nci ve son gününü takibeden 7 iş günü içinde ilgili dairelere verilir.

Vergi, resim ve harclar için ayrı ayrı ikişer nüsha olarak düzenlenecek bu beyannamelerde, aidolduğu dönemlere ilişkin bütün işlemlerin müfredatı ile yevmiye numaralarının gösterilmesi ve 118 nci maddeye göre düzenlenen makbuzların birer örneğinin bu beyannamelere eklenmesi zorunludur.

Birden fazla daireye beyanname verilmesi gereken hallerde makbuzun asıl nüshası vergi dairesine, onanmış örneği ilgili diğer dairelere verilecek beyannamelere eklenir.

Noter, yatırmakla yükümlü olduğu parayı, ikinci fıkradaki süreler içinde posta veya banka havalesi ile ilgili daireye gönderebilir. Bu halde, havale makbuzu da beyanname nüshaları ile birlikte ilgili daireye ibraz edilir.

Noterlerin ilgili dairelere vereceği iki nüsha beyannameden bir nüshası ve eki makbuz nüshaları o dairede kalır. Diğer nüshaya (Kapsadığı para vezneye yatırılmıştır) veya (Kapsadığı paranın posta veya banka havalesi ile gönderildiğine dair makbuz ibraz edilmiştir) şerhleri verilerek, resmî mühür ve imza ile onaylandıktan sonra, notere geriverilir. Noter bu nüshayı 71 nci madde uyarınca vereceği aylık cetvel ile birlikte Türkiye Noterler Birliğine gönderir. Yatırdığı para için ilgili daireden alacağı makbuz noterlikte saklanır.

Beyannamenin şekli ve düzenleme tarzı ile bu maddenin uygulanma şekli, Adalet ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

Zamlı yatırma

MADDE 120. — Noterler 119 ncu maddede gösterilen süre içinde harc, vergi ve resim bedellerini ilgili daireye yatırmadıkları veya bu süre içinde posta veya banka aracılığı ile ilgili daireye havale etmedikleri takdirde, yatırma için tanınan son günü izleyen ilk 30 gün içindeki yatarmalarında % 10, mütaakıp her 30 gün için ise ayrıca % 2 gecikme zammı öderler. Bu zam Türkiye Noterler Birliğinin göstereceği millî bir bankadaki hesaba ödenerek alınacak 2 nüsha makbuzdan biri ilgili daireye ibraz edilmek suretiyle gecikmiş harc, vergi ve resim bedelleri yatırılır. Noterin, bu makbuzu ibraz edememesi halinde, tahsilâtı yapan memur keyfiyeti Türkiye Noterler Birliğine bildirir.

Harc, vergi ve resmin ilgili daireye geç yatırılması veya hiç yatırılmaması hallerine ilişkin diğer kanunlar hükümleri saklıdır.

ONIKINCI KISIM

Noterlerin sorumlulukları

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Gözetim ve denetim yetkisi

MADDE 121. — Noterlikler, Adalet Bakanlığının ve Türkiye Noterler Birliğinin gözetim ve denetimi altındadır.

Noterliklerin teftişi

MADDE 122. — Noterlikler, Cumhuriyet savcılarının devamlı denetimi altında olup, yılda en az bir defa teftiş olunurlar. Münferit sulh mahkemesi yanındaki noterlikler, bu mahkemenin bağlı bulunduğu asliye mahkemesinin Cumhuriyet savcılığının teftişine tabidirler.

Noterlikler adalet müfettişleri tarafından da teftiş edilirler. Adalet müfettişi, düzenleyeceği hal kâğıdında, noterin meslekte yeterli olup olmadığı, yeterlilik derecesi, yukarı sınıftaki bir noterliğe atanma yeteneği bulunup bulunmadığı ve yönetmelikte gösterilecek diğer hususlardaki kanısını gerekçeli olarak belirtir. Noterin yukarı sınıfa atanmaya yeterli bulunduğu kanısına varılabilmesi için, adalet müfettişleri tarafından yapılmış olan evvelki teftişlerden en az son ikisinde meslekte yeterli olduğunun belirtilmiş bulunması zorunludur.

Adalet müfettişleri ve Cumhuriyet savcıları lüzum gördükleri takdirde noterlik dairelerindeki evrak, defter ve ciltbendleri daire içinde muhafaza altına alabilirler.

İşten el çektirme

MADDE 123. — Suç teşkil eden fiillerden dolayı haklarında Adalet Müfettişi, Cumhuriyet Savcısı, Sorgu Hâkimi veya ceza mahkemesi tarafından soruşturma veya kovuşturma yapılan noterler, soruşturma ve kovuşturmanın selâmeti bakımından Adalet Bakanlığı tarafından gerekli görüldüğü takdirde, soruşturma veya kovuşturma kesin bir karar veya hükümle sonuçlanıncaya kadar işten el çektirilirlir.

Şu kadar ki, meslekten çıkarma cezasını gerekli kılacak bir fiilden dolayı noter hakkında ceza mahkemesince kovuşturma yapılmakta ise işten el çektirilmesi zorunludur. Kovuşturma sonunda noterin böyle bir suçunun sabit olması halinde, işten el çektirme durumu hükümlülük sebebiyle verilen meslekten çıkarma cezasının kesinleşmesine kadar devam eder.

Birinci fıkra gereğince soruşturma veya kovuşturma sırasında eli işten çektirilmemiş olup, kovuşturma sonunda 2 nci fıkrada gösterilen bir suçtan hüküm giyen notere, hükmün kesinleşmesi beklenilmeksizin işten el çektirilir. İkinci fıkranın ikinci cümlesi hükmü bu halde de uygulanır.

Soruşturma şekli

MADDE 124. — Adalet Bakanlığı, bir noter hakkında soruşturma yapılmasını gerektiren hallerde, soruşturmayı adalet müfettişlerine veya Cumhuriyet savcılarına yaptırır.

Adalet müfettişliği ve Cumhuriyet savcılıklarına her hangi bir şikâyet yapılır veya bu merciler, noterin yolsuz bir işleminden haberdar olurlarsa, derhal gerekli soruşturmayı yaparak düzenleyecekleri evrakı Bakanlığa gönderirler.

122 nci maddenin 3 ncü fıkrası soruşturma halinde de uygulanır.

Adalet Bakanlığı, yukarki fıkralar gereğince düzenlenen soruşturma evrakının suç niteliğinde olmayıp disiplin kovuşturmasını gerektiren eylemlerle ilgili kısımlarının bir örneğini, Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kuruluna intikal ettirir.

İKİNCİ BÖLÜM

Noterlere uygulanacak disiplin cezaları

Genel olarak

MADDE 125. — Meslekin vakar ve onuruna aykırı eylem ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan noterler hakkında, noterlik hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi amacı ile, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki maddede yazılı disiplin cezaları verilir.

Disiplin cezaları

MADDE 126. — Noterler hakkında verilecek disiplin cezaları şunlardır.

- A) Uyarma : Notere, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazı ile bildirmektir.
- B) Kınama : Notere, görevinde veya davranışında kusurlu sayıldığını yazı ile bildirmektir.
- C) Para cezası : 250 liradan 5 000 liraya kadardır.
- D) Geçici olarak işten çıkarma : Noteri, sıfatı saklı kalmak şartıyla bir aydan altı aya kadar görevinden uzaklaştırmaktır.
- E) Meslekten çıkarma : Bir daha atanmamak üzere noterlikten çıkarmaktır.

Eski cezaların etkisi

MADDE 127. — Notere, 157 nci maddeye göre iki defa hüküm giymesi halinde ve kanunun emrettiği diğer hallerde «Meslekten çıkarma cezası» verilmesi zorunludur.

Bir noter, bir disiplin cezası aldıktan sonra 5 yıl içinde, kendisine aynı disiplin cezasının verilmesini gerektiren bir eylem ve harekette bulunursa, 126 nci maddedeki sıraya göre daha ağır olan ceza verilir.

Şu kadar ki, 2 nci fıkra dışında, Disiplin Kurulu vereceği cezayı, sıraya bağlı olmaksızın serbestçe takdir eder. İkinci fıkradaki halde dahi daha ağır bir cezanın verilmesi mümkündür.

Savunma hakkı

MADDE 128. — Noterler hakkında yapılacak disiplin kovuşturmalarında, isnadolunan hususun ilgiye açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Noter olmadan önceki eylem ve hareketler ve noterliklerden ayrılanların durumu

MADDE 129. — Bir kimsenin noterliğe atanmasından önceki eylem ve hareketleri meslekten çıkarma cezasını gerektirmiş olmadıkça, disiplin kovuşturmasına konu olamaz.

Noterin noterlikten ayrılması, noterliği sırasındaki eylemlerinden dolayı disiplin kovuşturması yapılmasına engel olamaz.

Kovuşturma mercii ve kovuşturma kararı

MADDE 130. — Noterler hakkında disiplin kovuşturması, Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu tarafından yapılır.

Kurul başkan ve üyelerinden biri hakkında yapılmış olan şikâyetler üzerine ilgili, kurulun bu kovuşturmayla alâkalı çalışmalarına katılamaz. Bu yüzden açılacak üyelikler yedekleri tarafından, onların da engelli olmaları halinde Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunda görevli, engeli olmayan en kıdemli noter tarafından doldurulur.

Şikâyetin intikali üzerine kurul evvelâ şikâyet veya ihbar konusunun kovuşturmaya değer olup olmadığı hakkında bir karar verir.

Karar üzerine yapılacak işlem

MADDE 131. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu, şikâyet veya ihbar konusunun kovuşturmaya değer olmadığına karar verirse, bu kararı şikâyet olunan noterin çalıştığı yerdeki Cumhuriyet savcısına ve varsa şikâyetçiye tebliğ eder.

Cumhuriyet savcısı veya şikâyetçi tebliğden itibaren 15 gün içinde doğrudan doğruya veya Türkiye Noterler Birliği aracılığı ile Adalet Bakanlığına verecekleri bir dilekçe ile bu karara itiraz edebilirler. Türkiye Noterler Birliği, kendisine verilen itiraz dilekçelerini derhal Adalet Bakanlığına intikal ettirir. İtiraz üzerine Bakanlık disiplin dosyasını getirterek inceler ve bir karar verir. Bakanlığın bu kararı kesindir.

Kurul, şikâyet veya ihbar konusunda kovuşturma açılmasına karar vermiş yahut da kovuşturma açılmasına yer olmadığına dair verilen karar Adalet Bakanlığınca bozulmuş ise, şikâyet olunan noter hakkında kovuşturmaya geçilir.

Kovuşturma açılmasına yer olmadığına dair verilen kararların kesinleşmesi halinde, aynı konuda yeniden inceleme yapılabilmesi, yeni delillerin bulunmasına ve kesinleşme tarihinden itibaren üç yıl geçmemiş olmasına bağlıdır.

Kovuşturma usulü

MADDE 132. — Kovuşturma açılması kararından sonra Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu, bir üyesini işi incelemek üzere görevlendirir.

Bu üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminli olarak alır ve şikâyet olunanın savunmasını da aldıktan sonra dosyayı bir rapor ile birlikte kurula verir. Bu raporun en geç üç ay içinde kurula verilmesi şarttır. Ancak işin gerektirdiğine kanaat getirildiği takdirde, bu süre kurulca iki ay daha uzatılabilir.

Kurul, raporun tevdiinden itibaren en geç iki ay içinde işi sonuçlandırmak zorundadır.

Duruşma yapılabilmesi

MADDE 133. — Kovuşturma yapan üyenin incelemesini tamamlayıp, raporunu Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kuruluna vermesinden sonra, noter talebetmiş ise, kurul, incelemenin duruşmalı olarak yapılmasına karar verir. Duruşma gizli olarak yapılır.

Davetiye tebliğine rağmen noter duruşmaya gelmez veya bir vekil göndermezse, duruşma gıyapta devam eder. Şu kadar ki, gelinmediği takdirde duruşmanın gıyapta yapılacağına davetiye yazılması zorunludur.

Duruşmaya, ilk incelemeyi yapan üyenin raporunu okuması ile başlanır.

Delillerin gösterilmesi, takdir ve karar çoğunluğu

MADDE 134. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu, delillerin ne suretle gösterileceği ve inceleneceğini, istek veya vazgeçmeyle yahut evvelce verilmiş kararlarla bağlı kalmaksızın takdir ve tayin eder.

Kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir.

Tanık ve bilirkişi dinlenmesi

MADDE 135. — Tanık veya bilirkişilerin duruşmaya çağırılmasına veya üyelerden biri tarafından dinlenilmesine yahut yazılı ifadesinin okunması ile yetinilmesine Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu karar verir.

Ancak, inceleme konusu olayın delili, yalnız bir tanığın kişisel bilgisinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.

Duruşma tutanağı

MADDE 136. — Duruşma tutanağı, başkanın görevlendirdiği bir üye tarafından tutulur. Duruşmadan önce veya duruşma dışında dinlenen kimselere ait tutanakların duruşmada okunması zorunludur.

Istinabe talimatının yerine getirilmesi

MADDE 137. — Istinabe yolu ile verilen talimat, dinlenilmesi istenilen kimsenin bulunduğu yere en yakın noter odası başkanı veya bunun görevlendireceği bir noter tarafından yerine getirilir.

Tanık ve bilirkişilerin çağırılması

MADDE 138. — Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağırılır.

Usulüne göre çağırılıp da gelmeyen veya kanuni bir sebebolmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimsenin, giderlerden başka 20 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasına çarptırılması, bu kimsenin ikâmet ettiği yer sulh ceza mahkemesinden istenebilir. Ayrıca istek üzerine, tanıkların zorla getirilmesine Ankara Sulh Ceza Mahkemesi karar verir.

Yukarıki fıkra hükmüne göre cezalandırılan ve zorla getirilmesi istenmeyip yeniden çağırılan tanık ve cezalandırıldıktan sonra yeniden çağırılan bilirkişi yine gelmezse tekrar cezalandırılır.

Sulh hâkimi, gerek hafif para cezasına, gerekse zorla getirmeye Disiplin Kurulunun tutanak örneği üzerinden karar verir.

Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulunca, 132 nci maddeye göre görevlendirilen üye de, çağrıya rağmen gelmeyen tanığın zorla getirilmesi hususunda sulh ceza hâkiminden karar istemeye yetkilidir.

Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu Başkan ve üyelerinin reddi ve istinkâfı

MADDE 139. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu başkan ve üyeleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yazılı sebeplerle reddedilebilir ve istinkâf edebilirler.

Red istemi, reddi istenen üyeden başkalarının katılması ile incelenir.

Red ve istinkâf sebebiyle Kurulun toplanamaması halinde 130 ncu maddenin 2 nci fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Karar ve itiraz

MADDE 140. — Duruşmalı veya duruşmasız olarak yapılan inceleme sonunda Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu tarafından verilen kararın birer örneği ilgililere ve noterin bulunduğu yer Cumhuriyet Savcısına tebliğ olunur.

İlgililer veya Cumhuriyet Savcısı tebliğden itibaren 15 gün içinde, doğrudan doğruya veya Türkiye Noterler Birliği aracılığı ile Adalet Bakanlığına verecekleri bir dilekçe ile bu karara itiraz edebilirler.

İtirazı inceleme mercii ve kararların onayı

MADDE 141. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu, itiraz süresi sonunda, dosyanın tamamını Adalet Bakanlığına yollar; Kurul kararına itiraz edilmiş ise, itiraz dilekçesi de Bakanlığa gönderilir.

Karar Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşir.

Bakanlık, yukarıki fıkralara göre vereceği kararları, ilgisine ve Türkiye Noterler Birliğine tebliğ eder ve dosyayı derhal Türkiye Noterler Birliğine gönderir.

Bakanlık kararlarına karşı ilgili veya Türkiye Noterler Birliği Danıştaya başvurabilirler.

Kurul, Bakanlığın bozma kararına uymak zorundadır. Bozma üzerine verilecek karardan sonra da birinci ve ikinci fıkralar hükümleri uygulanır. Kurulun Bakanlığın bozması üzerine eski kararında ısrar niteliğinde bir karar vermesi halinde, Bakanlık gerekli disiplin kararını re'sen verir. Bu karar kesindir. Şu kadar ki, dördüncü fıkrada gösterilenler karara karşı Danıştaya başvurabilirler. 164 ncü madde hükmü saklıdır.

Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde disiplin dosyalarını Türkiye Noterler Birliğinden getirterek inceleyebilir.

Ceza soruşturma ve kovuşturmalarının disiplin cezalarına etkisi

MADDE 142. — Noterin bir ceza kovuşturması sonunda hüküm giymiş yahut beraet etmiş olması, hakkında disiplin cezası uygulanmasına engel teşkil etmez.

Ancak, disiplin işlem ve kararına konu teşkil eden fiilinden dolayı ceza soruşturması açılmış bulunan noter hakkındaki disiplin kovuşturması, söz konusu soruşturma kesin bir karar veya hükümle sonuçlanıncaya kadar bekletilir.

Disiplin cezalarının uygulanması

MADDE 143. — Disiplin cezalarına dair kararlar kesinleşmedikçe uygulanmaz.

Tanık ve bilirkişi giderleri

MADDE 144. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu tarafından çağırılan her tanık ve bilirkişiye, kaybettiği zaman ve sarf ettiği çalışmaya karşılık uygun bir ücret verilebilir. Çağrıya uymak için seyahat etmek zorunluluğunda kalanlara yol masrafı ve yevmiye ödenir.

Bu giderler sonradan haksız çıkan taraftan alınır. Bir kimseye yükletilemeyen giderler Türkiye Noterler Birliği uhdesinde kalır.

Disiplin cezalarının yerine getirilmesi, para cezası ve sair giderlerin ödenme şekli

MADDE 145. — Para cezaları dışındaki disiplin cezaları Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Para cezasına veya giderlerin ödenmesine dair Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu kararları, icra ve iflâs Kanununun ilâmların icrası hakkındaki hükümleri uyarınca Türkiye Noterler Birliği tarafından yerine getirilir. Bunlar Türkiye Noterler Birliğine gelir yazılır.

icra takibi, genel hükümler uyarınca Birlik Başkanının vekâlet vereceği bir avukat tarafından yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Noter stajiyelerine uygulanacak disiplin cezaları

Disiplin cezaları

MADDE 146. — Noter stajiyeleri hakkında verilecek disiplin cezaları şunlardır :

- A) Uyarma : Stajiyere, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazı ile bildirmektir.
- B) Kınama : Stajiyere, görevinde veya davranışında kusurlu sayıldığını yazı ile bildirmektir.
- C) Ücretten kesme : Stajiyerin aylık net ücretinin yarısını geçmiyen bir kısmının kesilmesidir.
- D) Stajiyerlikten çıkarma : Stajiyerin, bir daha staja alınmamak ve noterlik meslekine atanmamak üzere stajiyerlikten çıkartılmasıdır.

127 nci madde hükmü noter stajiyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Disiplin cezasını verecek kurul ve itiraz

MADDE 147. — Noter stajiyeleri hakkındaki disiplin cezaları da Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu tarafından verilir.

Noterlerin disiplin işlem ve kararları ile ilgili hükümler stajiyeler hakkında da aynen uygulanır. Şu kadar ki, noterlerin meslekten çıkarma cezasını, bu bölümde stajiyerlikten çıkarma cezası karşılar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Noter kâtipleri ve kâtip adaylarına uygulanacak disiplin cezaları

Disiplin cezaları

MADDE 148. — Noter kâtipleri ve kâtip adayları hakkında verilecek disiplin cezaları şunlardır :

- A) Uyarma : Kâtip veya adaya daha dikkatli davranması gerektiğini yazı ile bildirmektir.
- B) Kınama : Kâtip veya adaya, görevinde veya davranışında kusurlu sayıldığını yazı ile bildirmektir.
- C) Ücretten kesme : Kâtibin veya adayın, aylık net ücretinin yarısını geçmiyen bir kısmının kesilmesidir.
- D) Meslekten çıkarma : Kâtibin veya adayın, bir daha noter kâtipi veya kâtip adayı atanmamak üzere meslekten çıkartılmasıdır.

127 nci madde hükmü noter kâtipleri ve adayları hakkında da kıyasen uygulanır.

Disiplin cezasını verme yetkisi

MADDE 149. — Noter kâtiplerine veya adaylarına disiplin cezaları, yanında çalıştığı noter tarafından verilir.

Noter, karardan evvel kâtip veya adayın savunmasını almak zorundadır.

İtiraz

MADDE 150. — Noter, her hangi bir kâtipi veya kâtip adayı hakkında verdiği kararı, ilgiliye ve Cumhuriyet Savcısına tebliğ eder.

Bu karara karşı, ilgili kâtip veya aday ve Cumhuriyet Savcısı 15 gün içinde Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler. İtiraz yapılmasa dahi, noter, itiraz

süresi sonunda karara ait dosyayı incelenmek üzere Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kuruluna yollar. Kurulun vereceği kararlar kesindir.

İlgililerin bu karar hakkında Danıştaya başvurma hakkı saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Noterler, geçici yetkili noter yardımcıları, noter vekilleri ile kâtiplerin ve kâtip adaylarının işleyecekleri ve bunlara karşı işlenecek suçlar

Görevle ilgili suçlar

MADDE 151. — Noterler, geçici yetkili noter yardımcıları, noter vekilleri ile noter kâtipleri ve kâtip adayları noterlikteki görevleri, Türkiye Noterler Birliği organlarında görev alan noterler ise ayrıca bu görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, eylemlerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Türkiye Noterler Birliği Genel Sekreterliğine veya saymanlığına noter olmayan bir kişinin seçilmesi halinde, yukarıki fıkra hükmü bu kim seler hakkında da uygulanır.

Görevlilere karşı işlenen suçlar

MADDE 152. — Yukarıki maddede gösterilen kişilere karşı, aynı maddede yazılı görevleri yerine getirmeleri sırasında veya görevleri sebebiyle işlenen suçlar hakkında Türk Ceza Kanununun Devlet memurları aleyhine işlenmiş suçlara ilişkin hükümleri uygulanır.

Kovuşturma izni

MADDE 153. — Noterlerin, görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlarından dolayı kovuşturma yapılabilmesi Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır.

Kovuşturma usulü

MADDE 154. — Adalet müfettişleri veya mahallî Cumhuriyet Savcısı tarafından düzenlenen dosya, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi olunur. İnceleme sonunda kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde dosya, suçun işlendiği yer Ağır Ceza Mahkemesine en yakın bulunan Ağır Ceza Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Cumhuriyet Savcısı beş gün içinde, iddianamesini düzenliyerek dosyayı son soruşturmanın açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere Ağır Ceza Mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hükümleri uyarınca, hakkında kovuşturma yapılan notere tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine noter, kanunda yazılı süre içinde bâzi delillerin toplanmasını ister veya kabule değer bir istemde bulunursa nazara alınır. Gerekirse soruşturma Başkan tarafından derinleştirilir.

Haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilen noterlerin duruşmaları, suçun işlendiği yer Ağır Ceza Mahkemesinde yapılır.

İtiraz hakkı

MADDE 155. — 154 nci maddede yazılı mahkemelerin tutuklama veya sahverilmeye yahut son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı Cumhuriyet Savcısı veya sanık tarafından genel hükümler uyarınca itiraz olunabilir.

Bu itiraz, suçun işlendiği yer Ağır Ceza Mahkemesi haricolmak üzere, itiraz edilen kararı veren mahkemeye en yakın Ağır Ceza Mahkemesinde incelenir.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali

MADDE 156. — Ağır cezayı gerektiren suçüstü halinde hazırlık ve ilk soruşturma genel hükümlere göre yapılır.

Yasaklara aykırı harekette bulunmak

MADDE 157. — 50 nci maddenin 3 ncü fıkrası hükümlerine aykırı hareket eden noterlere ilk defasında 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası verilir. Eylemin tekrürü halinde verilecek ceza 3 000 liradan aşağı olamaz.

Noterin yukarıda yazılı eyleminde aracılık yapan kimseye de 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Aracı Türk Ceza Kanununun uygulamasında memur sayılan bir kimse veya noter kâatibi yahut kâatip adayı ise, 1 nci fıkra uyarınca cezalandırılır.

Noterler arasında rekabete sebeb olacak eylem ve harekette bulunan, noterlik işlemlerini şahsına veya mensubolduğu kuruluşa menfaat sağlıyan bir noterde yaptıran kişiler ve özellikle bu kanunun 166 ncı maddesinin 12 numaralı bendi uyarınca düzenlenen protokole taraf teşkil eden resmî ve özel kuruluşlar memur vesair görevlilerinden protokoldeki esaslara aykırı eylem ve harekette bulunanlarla bu suça iştirak eden noterler, eylem ve hareketleri daha ağır bir cezayı gerektirmedikçe, bu maddenin birinci fıkrası gereğince cezalandırılırlar.

Noterlerin işlemlerinde tahrifat yapmaları

MADDE 158. — Eski tarihle evrak düzenliyen, yevmiye defterinde numara ayıran, harc, damga, kontrato veya sair vergiler ödemelerine esas olarak düzenlediği beyannamelerde yahut bunlara eklenen makbuzlarda tahrifat yapan noter görevlileri ile kâatiplerine ve kâatip adaylarına Türk Ceza Kanununca daha ağır bir ceza tâyin edilmediği takdirde üç yıldan beş yıla kadar hapis ve 1 000 liradan 3 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Onuncu kısım hükümlerine aykırı eylemler

MADDE 159. — I - 109 ncu maddenin son fıkrasına aykırı hareket eden noterler, birinci defasında 126 ncı maddenin (D) bendi gereğince işten çıkarılır ve cezalandırılmalarına konu olan işlemlerden elde ettikleri ücret ve noter hissesi alınarak bankadaki noterlikler ortak cari hesabına yatırılır.

II - a) 110 ncu madde gereğince noterlikler ortak cari hesabının açtırılması, yatırılması gereken avans miktarının tesbit edilmesi, hesap numarası ve avans tutarının Adalet Bakanlığına bildirilmesine ilişkin görevlerinde kusurları görülen noter odası yönetim kurulu üyeleri hakkında fiillerinin derecesine göre Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ncı maddeleri hükümleri uygulanır.

b) Noter odası tarafından tesbit edilen avansı ve görevli noterin ortak işlemlere ait gelir tutarını, süresi içinde noterlikler ortak cari hesabına yatırmıyan noter, (I) fıkrası gereğince cezalandırılır.

III - Oda genel kurulunca masrafların görevli notere ödenmesi, hesap bakiyesinin noterlere bölünmek veya gereken yerlere ödenmek üzere bankadan çekilmesi ve buna ilişkin diğer görevlerin yapılması hususunda görevlendirilen noterler, bu görevlerle ilgili kusurlu eylemleri diğer kanunlarca daha ağır bir cezayı gerektirmedikçe bir yıldan üç yıla kadar hapis ve 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Gözetim ve denetimden doğan ceza sorumluluğu

MADDE 160. — Noterlik dairesinde çalışan kâtiplerin ve kâtip adaylarının görevlerinden dolayı işledikleri suçlara iştiraki bulunmayan hallerde noter, bu kimseler üzerindeki gözetim ve denetim görevini yerine getirmediği sabit olduğu takdirde, Türk Ceza Kanununun 230 ncu maddesi hükmüne göre sorumludur.

Ayrık hükümler

MADDE 161. — 153 - 155 nci maddeler hükümleri noterlerden gayri görevliler hakkında uygulanmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Noterlerin hukukî sorumlulukları

Noterlerin hukukî sorumlulukları

MADDE 162. — Stajiyer, kâtip ve kâtip adayları tarafından yapılmış olsa bile noterler, bir işin yapılmamasından veya hatalı yahut eksik yapılmasından dolayı zarar görmüş olanlara karşı sorumludurlar.

Noter, birinci fıkra gereğince ödediği miktar için, işin yapılmaması, hatalı yahut eksik yapılmasına sebeb olan stajiyer veya noterlik personeline rücu edebilir.

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Türkiye Noterler Birliği

Genel olarak

MADDE 163. — Noterlik meslekinin amaçlarına uygun bir şekilde görülmesini, meslekin gelişmesini ve meslekdaşlar arasında birlik ve yardımlaşmayı sağlamak üzere, kamu kurumu niteliğinde ve tüzel kişiliğe sahip, Türkiye Noterler Birliği kurulur. Birliğin merkezi Ankara'dır.

Birlik, kuruluş amacına aykırı işlerle ve siyasetle uğraşamaz.

Birlik, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere menkul ve gayrimenkul edinebilir.

Birlik, protokol kurallarına uygun olarak resmî törenlere katılır.

Oda Başkanlığı ve oda yönetim kurulu üyeliği görevleri ücretsiz görülür. Bu işlerle ilgili olan yolculuk ve ikamet giderleri ile diğer zaruri giderler Birlik bütçesinden ödenir.

Türkiye Noterler Birliği başkanlığı, başkan yardımcılığı, genel sekreterliği ve saymanlığı görevleri ücretlidir. Birlik Yönetim Kurulunun Başkanlık Divanında görev almamış üyeleri ile disiplin kurulu başkan ve üyelerine katıldıkları toplantılar için huzur hakkı ödenir.

Bu kimselerden Ankara'dan başka illerden seçilenlere yolculuk ve ikamet giderleri ile diğer zaruri giderler Birlik bütçesinden ödenir. Bunların miktarı Kongrece belli edilir.

Adalet Bakanlığının gözetim ve denetimi ve organların feshi

MADDE 164. — Adalet Bakanlığı, Türkiye Noterler Birliği ile birliğin mahalli organları olan odalar üzerinde gözetim ve denetim hakkına sahiptir. Bu sebeple birlik ve odaların hesap ve işlemlerini Adalet müfettişleri veya Cumhuriyet savcılarına denetletebilir.

Adalet Bakanlığının bu kanun gereğince Türkiye Noterler Birliği organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına Birliğin görevli organları tarafından uyulması zorunludur. Bakanlık kararı aleyhine süresi içinde Danıştay'a başvurulmamış olmasına rağmen bu kararın Birliğin

görevli organınca, kanuni bir sebep bulunmaksızın yerine getirilmemesi veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar verilmesi halinde, Bakanlık, o Birlik organının feshine karar verilmesi için keyfiyeti Danıştaya bildirir. Danıştay, bildirme tarihinden itibaren en geç üç ay içinde karar verir. Feshi istenen organ üyelerinin cezai sorumlulukları saklıdır.

Danıştayın fesih kararı vermesi halinde, feshedilen organın yerine en geç bir ay içinde yenisi seçilir. Yeni seçilen üyeler eskilerin süresini tamamlarlar.

Feshedilen organın Adalet Bakanlığının kararına aykırı olarak yaptığı tasarruflar hükümsüzdür.

Fesih hükümleri Birlik Kongresi hakkında uygulanmaz.

Üyelik

MADDE 165. — Noterler, Türkiye Noterler Birliğinin tabii üyeleridir. Yaş tahdidine tabi tutulan noterler Birliğin fahri üyesi olurlar.

Birlik Yönetim Kurulu, mesleke yararlı olmuş kişilerin fahri üyeliğe kabulüne karar verebilir.

Türkiye Noterler Birliğinin görevleri

MADDE 166. — Türkiye Noterler Birliğinin görevleri şunlardır :

1. Meslekdaşlar arasında birlik ve yardımlaşmayı sağlamak,
2. Meslekin gelişmesi için kitap ve dergi yayınlamak, konferanslar düzenlemek, milletler-arası toplantılara katılmak ve sair gerekli çalışmalarda bulunmak,
3. Noter kâtiplerini yetiştirmek için kurslar açmak,
4. Noterliği ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere kendiliğinden veya istek üzerine bildirmek,
5. Uyulması zorunlu meslek kurallarını tesbit ve tavsiye etmek,
6. Noter ve kâtiplerine, yönetmelikte gösterilecek belirli bir süre ve tutarda borç para vermek,
7. Üyelerinin ev sahibi olmaları, çocuklarının tahsillerini iyi şartlarla yapabilmeleri ve sair sosyal hizmetlerden faydalanmaları konusunda tedbirler almak,
8. Her adli yılın açılmasından evvel kendi çalışmaları ve mesleki ihtiyaçları hakkında Adalet Bakanlığına rapor vermek,
9. Noterliklere ait evrakın korunması ve saklanması için ortak tedbirler almak,
10. Birliğin taşınır ve taşınmaz malları ile paralarının Birlik amaçlarına uygun şekilde yönetmek ve işletmek,
11. Noterlerle kâtip ve hizmetliler arasında yapılacak sözleşmeler için tek tip sözleşme örneği hazırlamak,
12. Noterlik işlemlerinin bu kanuna uygun şekilde yapılmasını sağlamak ve özellikle kambiyo senetlerinin (çek, poliçe ve emre muharrer senet) protestoları ile sair konularda noterler arasında rekabeti önlemek amacı ile ilgili resmî ve özel kuruluşlarla temas etmek, gerekirse varılan sonuçları tarafların uymakla yükümlü olduğu bir protokole bağlamak (ilgili resmî ve özel kuruluşlar, Türkiye Noterler Birliği ile gerekli temasta bulunmaktan ve protokol düzenlemekten kaçınamazlar),
13. Noterlerin genel menfaatlerini ve meslekin ahlâk, düzen ve geleneklerini korumak,
14. Noter odalarının üye sayısı ve faaliyeti göz önünde bulundurulmak suretiyle noter odalarına Birlikçe verilecek ödenek miktarını ve ödeme şeklini belli etmek,
15. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Türkiye Noterler Birliğinin organları

MADDE 167. — Türkiye Noterler Birliği, görevlerini organları vasıtasıyla yapar.

Birliğin organları şunlardır :

1. Türkiye Noterler Birliği Başkanı,
2. Türkiye Noterler Birliği Başkanlık Divanı,
3. Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu,
4. Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu,
5. Türkiye Noterler Birliği Kongresi,
6. Noter odaları.

Türkiye Noterler Birliği Başkanının görevleri

MADDE 168. — Türkiye Noterler Birliği Başkanının görevleri şunlardır :

1. Türkiye Noterler Birliğini mahkemeler ve diğer merciler önünde ve protokolde temsil etmek,
2. Başkanlık Divanına ve Yönetim Kuruluna başkanlık etmek ve kararlarını yerine getirmek,
3. 172 nci maddeye göre verilecek yetki dairesinde, Birlik adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, birliğe yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,
4. Yabancı noter birlikleri ve hukuk kurumları ile ilişkiler kurmak ve yürütmek,
5. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Türkiye Noterler Birliği Başkanlık Divanı

MADDE 169. — Birlik Başkanı, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter ve Sayman, Başkanlık Divanını meydana getirirler.

Başkanlık Divanı, Yönetim Kurulunun toplantı halinde olmadığı zamanlarda, bu kurulun ve receği yetki dairesinde çalışır.

Genel Sekreter ve Sayman, dışarıdan ücretle tutulmuş bir kimse olabilir.

Birlik Başkanlık Divanı üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için, bir ay içinde yenisi seçilir.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda veya Başkanlığın her hangi bir sebeple boşalması halinde, Başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi Başkan Yardımcısına, onun da yokluğunda Birlik Yönetim Kurulunun meslekte en kademli üyesine aittir.

Birlik Genel Sekreteri, Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmaları ile yazı işlerini yönetir; Birlik kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemın çalışmasını denetler.

Birlik Saymanı, Birliğin mallarını Birlik Başkanlık Divanının kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir. Birlik Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kâğıtları Birlik Başkanı ile birlikte imza eder.

Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu

MADDE 170. — Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu yedi üyeden kurulur ve dört yıllık bir süre için Türkiye Noterler Birliği Kongresi tarafından seçilir. Kurulun dört de yedek üyesi bulunur.

Aynı noter, Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Disiplin Kurulu ve Oda Yönetim Kurulu üyeliklerinden birden fazlasına seçilemez.

Yönetim Kurulu, seçimini takibeden ilk toplantısında aralarında gizli oyla, bir başkan, bir başkan yardımcısı ve dışardan atama yapmayacaksa bir de genel sekreter ile sayman seçer. Seçilen başkan aynı zamanda Türkiye Noterler Birliği Başkanıdır.

Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun seçilme usulü ve seçim dönemi

MADDE 171. — Yönetim Kurulu, meslekte en az beş yıl kıdemli olan noterler arasından seçilir.

Haklarında noterliğe engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmiş veya geçmiş beş yıl içinde Disiplin Kurulunca verilerek kesinleşmiş bir kararla para veya geçici olarak işten çıkarma cezalarıyla tecziye edilmiş olanlar Yönetim Kurulu üyesi seçilemezler.

Oyların tasnifi kongreye katılan noterler arasından seçilecek üç veya beş noter tarafından açık olarak yapılır. Adaylığını koymuş olanlar tasnif kuruluna ayıramazlar.

Oy pusulasına, seçilecek asıl üye tam sayısının yarısından en az bir fazla isim yazılması zorunludur. Bundan noksan isim yazılmış oy pusulaları geçerli değildir. Oy pusulasına seçilecek asıl üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde, sondan bağlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

Adaylar, aldıkları oyların sayısına göre sıralanır. En çok oy alandan başlanmak üzere önce asıl sonra yedek üye seçilmiş olanlar bu sıraya göre tesbit edilir. Oylarda eşitlik halinde meslekte kıdemi fazla olan aday, kıdemler de eşit ise bunların daha yaşlı olanı sırada öncelik kazanır. Yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre buldukları sıra göz önünde tutularak kurulda göreve çağırılır.

Seçim yeterliğini kaybeden Yönetim Kurulu üyelerinin görevi kendiliğinden sona erer.

Süresi dolan üye yeniden Yönetim Kuruluna seçilebilir. Şu kadar ki, asıl ve yedek üyelerin yarı iki yılda bir yenilenir. İlk seçimden iki yıl sonra ayrılacak üyeler ad çekme ile belli olur.

Yeni seçilen yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre sıralanarak eski yedek üyelerin altına ilâve edilir.

Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri en çok oy almış yedek üye ile doldurulur ve bundan sonra yapılacak ilk kongrede bir yedek üye seçilir.

Yönetim Kurulu üyelerinden biri hakkında seçilmeye engel bir suçtan dolayı kamu dâvası açılmış ise, dâva sonuna kadar bu üye Yönetim Kurulu çalışmalarına katılamaz, yeri yedek üye ile doldurulur.

Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 172. — Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır :

1. Her odanın kendisine ait bütçe tekliflerini inceleyerek, Türkiye Noterler Birliğinin bütçesini düzenlemek ve bunu kongrenin onayına sunmak ve yürütmek,
2. Kongreye, çalışmaları hakkında rapor vermek ve kongre kararlarını yerine getirmek,
3. Türkiye Noterler Birliğinin mallarını idare etmek, iktisap ve iltizam hususlarında Başkana yetki vermek,
4. Yönetim Kurulu üyelerinin istifaları hakkında karar vermek,
5. Birlik kongresi gündemini hazırlamak,
6. Birliğin ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
7. Noter odaları ve noterler üzerinde gözetim ve denetimde bulunmak,
8. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegeleri seçmek,
9. Meslek hakkında ilgili makamlara rapor vermek,
10. Yetkili organı gösterilmeksizin Türkiye Noterler Birliğine kanunla verilen görevleri yapmak,
11. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu toplantıları ve karar yeter sayısı

MADDE 173. — Birlik Yönetim Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Başkan veya Yönetim Kurulu üyelerinden birinin isteği ile Kurul, acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

Her toplantı sonunda, gelecek toplantının günü kararlaştırılır. Toplantı günü, üyelere çağrı mektubu ile bildirilir. Engeli olanlar, bunu en az yedi gün önce ve yazı ile Başkanlık Divanına bildirirler.

Belgeye bağlanmış haklı bir engele dayanmaksızın üst üste üç toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Birlik Yönetim Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Şu kadar ki, Yönetim Kurulunda karar verilebilmesi için, en az dört üyenin bir oyda birleşmesi şarttır. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır.

Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu

MADDE 174. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu, Birlik Kongresi tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen beş üyeden kurulur. Ayrıca üç de yedek üye seçilir.

Kurul, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan seçer.

Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

171 nci maddenin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9 ve 10 ncu fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulunun görevleri ve toplantıları

MADDE 175. — Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu bu kanunla ve yönetmelikle kendisine verilmiş olan işleri görür.

Kurul ayda bir defa olağan olarak toplanır. Birlik Başkanının veya Disiplin Kurulu Başkan yahut üyelerinden birinin isteği ile kurul acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

173 ncu maddenin 2 ve 3 ncu fıkraları Disiplin Kurulu hakkında da kıyasen uygulanır.

Disiplin Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve en az üç üyenin bir oyda birleşmesi ile karar verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır.

Türkiye Noterler Birliği Kongresi

MADDE 176. — Türkiye Noterler Birliğinin en yüksek organı Birlik Kongresidir.

Birlik Kongresi, noter odaları genel kurulları tarafından seçilen ikişer noter ile noter odaları başkanlarından kurulur. Noter sayısı 10 dan fazla olan noter odaları, 10 dan fazla her 10 noter için ayrıca bir delege seçerler. Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri delege seçilemez. Ancak, bunlar kongrenin tabii üyesi olup, Yönetim Kurulunun faaliyet raporu ile ilgili kararlarda oylamaya katılamazlar.

İmkân olduğu takdirde aynı sayıda yedek üye de seçilir.

Oda Yönetim Kuruluna seçilme yeterliği bulunmayan noterler, delege seçilemezler.

Birlik Kongresi her yıl Haziran ayının ilk haftası içinde toplanır. Toplantı günü, yeri ve gündem Türkiye Noterler Birliği Başkanı tarafından en az otuz gün önce gazetelerle ilân edilir; ayrıca noter odalarına da bildirilir.

Birlik Kongresi, Adalet Bakanlığının ve birlik üyesi noterlerin onda birinin yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantıya çağrılır. Birlik Yönetim Kurulu da gerekli gördüğü takdirde, kongreyi olağanüstü toplantıya çağırabilir. Olağanüstü toplantı istemlerinin, bu kanunda yazılı görevlere uygun görüşme konusunu kapsamaması şarttır.

Kongrenin toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 177. — Birlik Kongresinin toplanabilmesi için, delegelerin çoğunluğunun hazır olması lâzımdır. Toplantı günü çoğunluk olmazsa, ertesi günü mevcut delegelerle toplantı yapılır. Şu kadar ki, üyelerinin en az dörtte biri katılmadıkça toplantı ve görüşme yapılamaz.

Birinci fıkrada yazılı yeter sayının elde edilememesi halinde, toplantı bir ayı geçmemek üzere başka bir güne bırakılır. Bu ikinci toplantıya da üyelerin en az dörtte biri katılmadığı takdirde, toplantı bu sayı elde edilinceye kadar bir ay sonraki tarihlere bırakılır.

Birlik Kongresi Başkanlık Divanı, bir başkan, bir başkanvekili ve dört kâtipten kurulur. Birlik Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri Birlik Kongresi Başkanlık Divanına seçilemezler.

Birlik Kongresi, toplantıya katılanlar sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Şu kadar ki, 166 ncı maddenin 10 ncu bendinde gösterilen konudaki kararlar ancak Birlik Kongresi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınabilir. Oylarda eşitlik halinde Birlik Kongresi Başkanının bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Kongrenin görevleri

MADDE 178. — Birlik Kongresinin görevleri şunlardır :

1. Yönetim Kurulunun faaliyet raporunu incelemek, kabul etmek ve faaliyetini tasvibetmediği takdirde yeniden seçim yapmak,
2. Bütçeyi görüşmek ve onaylamak,
3. Türkiye Noterler Birliğinin görevlerine giren diğer işleri, gündeme dayanarak veya üyelerin teklifi üzerine görüşüp karara bağlamak,
4. Birlik Yönetim ve Disiplin Kurulu üyelerini seçmek,
5. Noterlerin ödiyecekleri giriş paralarını ve aidatı tesbit etmek,
6. Birlik Başkanı, Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter ve Saymanın ücretleri ile Yönetim ve Disiplin Kurulları üyelerine verilecek huzur hakları miktarını ve ödeme şeklini tesbit etmek,
7. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Noter odaları

MADDE 179. — Üç veya daha fazla noterlik bulunan her belediye hududu içinde bir noter odası kurulur.

Adalet Bakanlığı, noter odası kurulamıyan yerlerdeki noterliklerin hangi odaya bağlanacağını tâyin eder ve 10 dan az noter bulunan yerlerdeki noterleri, zorunlu gördüğü hallerde başka bir odaya bağlayabilir.

Odaya kaydolma zorunluluğu

MADDE 180. — Noter odaları, Türkiye Noterler Birliğinin bölgesel organlarıdır. Her noter, bölgesi içinde bulunduğu noter odasına kaydolmak zorunludur.

Noter odalarının görevleri

MADDE 181. — Noter odalarının görevleri şunlardır :

1. Meslekin gelişmesi için gereken tedbirlere girişmek,
2. Noterlerle kâtip, kâtip adayı ve hizmetliler arasındaki hizmetle ilgili anlaşmazlıkları ilgililerden birinin başvurması üzerine çözümlenmeye çalışmak,
3. Açılacak noterliklerin yerinin tesbitinde ve mevcut bir noterliğin yerinin değiştirilmesinde Adalet Bakanlığına düşüncesini bildirmek,

4. Noterlik dairelerinin iç düzeninin Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu temin etmek için yardımlarda bulunmak,

5. Ölen noterlerin mirasçılarının haklarını korumak bakımından noterlik dairesinin devir ve tesellümünde gereken tedbirlere başvurmak,

6. Birlik Kongresine delege göndermek,

7. Türkiye Noterler Birliğinin vereceği görevleri yapmak,

8. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yerine getirmek.

Noter odalarının örgütü

MADDE 182. — Noter odaları :

1. Noter odası başkanı,

2. Noter odası yönetim kurulu,

3. Noter odası genel kurulundan meydana gelir.

Noter Odası Başkanının görevleri

MADDE 183. — Noter Odası Başkanının görevleri şunlardır :

1. Türkiye Noterler Birliği Başkanının vereceği yetkiye dayanılarak her türlü merciler önünde birliği temsil etmek,

2. Protokolde Odayı temsil etmek,

3. Noter Odası Yönetim Kuruluna Başkanlık etmek ve verilecek kararları uygulamak.

Noter odası yönetim kurulu

MADDE 184. — Noter Odası Yönetim Kurulu, noter odası başkanı ile iki üyeden kurulur.

Başkan ve üyeler genel kurul tarafından verilen oyların çoğunluğu ile ve iki yıl için seçilir. Üçten fazla noter bulunan odalarda bir, 10 dan fazla noter bulunan odalarda da iki yedek üye seçilir.

Başkanlığa ve yönetim kurulu asıl ve yedek üyeliğine seçilebilmek için noterliğe engel bir suçtan dolayı hakkında son soruşturma açılmasına karar verilmiş bulunmamak veya beş yıl içinde noterlik mesleğinde geçici olarak işten çıkarma cezası almış olmamak gereklidir. Başkan ve üyelerden birinin seçim devresi içinde kesinleşmiş bir geçici olarak işten çıkarma cezası ile tecziyesi halinde bu görevi kendiliğinden sona erer.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda veya başkanlığın her hangi bir sebeple boşalması halinde, başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi oda yönetim kurulunun meslekte en kıdemli üyesine aittir. 171 nci maddenin 9 ve 10 ncu fıkraları hükümleri oda yönetim kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Noter odası yönetim kurulunun görevleri

MADDE 185. — Noter odası yönetim kurulunun görevleri şunlardır :

1. Odanın gider bütçesi teklifini düzenlemek ve bunu genel kurulun onayına sunmak,

2. Noter odası genel kuruluna çalışmalarını hakkında rapor vermek ve genel kurul kararlarını yerine getirmek,

3. Yetkili mercii gösterilmeksizin odaya verilen görevleri yerine getirmek,

4. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Noter odası genel kurulu

MADDE 186. — Noter odası genel kurulu, odaya kayıtlı noterlerden ibarettir.

Genel kurul, her sene Mayıs ayının ilk haftası içinde toplanır. Toplantı yeri ve zamanı ile gündemi, en az bir ay önce üyelere noter odası başkanı tarafından bildirilir.

Genel kurul, Adalet Bakanlığının veya odaya kayıtlı noterlerden beşte birinin yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantıya çağrılır. Şu kadar ki, toplantı isteminde bulunan noterlerin sayısı ikiden aşağı olamaz.

Yönetim kurulu da gerekli gördüğü hallerde genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. 176 nci maddenin son fıkrası hükmü oda genel kurulu hakkında da uygulanır.

Noter odası genel kurul toplantısı

MADDE 187. — Toplantının yapılabilmesi için üyelerin çoğunluğunun hazır bulunması lâzımdır. Toplantı günü çoğunluk olmazsa ertesi günü mevcut üyeler ile toplantı yapılır.

Toplantıya katılmamış olan bir noter, gündeme göre oyunu kapalı zarf içinde taahhütlü olarak posta ile gönderebilir. Kararların alınmasında bu oylar da nazara alınır. Ancak, oylama tamamlanmadan genel kurul başkanlık divanına intikal etmemiş olan mektuplar oylamada hesaba katılmaz.

Gündem dışında başkan ve yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi ve 188 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca üyelerin tekliflerinin görüşülebilmesi için odaya kayıtlı üyelerin çoğunluğunun hazır bulunması lâzımdır.

Genel kurul başkanlık divanı, bir başkan ve iki kâtipten teşekkül eder. Şu kadar ki, üye sayısı (10) dan az olan odaların genel kurulunda, başkanlık divanı bir başkan ve bir kâtipten kurulur.

177 nci maddenin son fıkrası hükmü, bu maddenin ikinci fıkrası gereğince verilen oylar da nazara alınarak, noter odası genel kurulu hakkında da uygulanır.

Noter odası genel kurulunun görevleri

MADDE 188. — Noter odası genel kurulunun görevleri şunlardır :

1. Noter odası yönetim kurulunun çalışma raporunu incelemek, kabul etmek ve çalışmasını onaylamadığı takdirde yeniden seçim yapmak,
2. Odanın gider bütçesi teklifini görüşmek ve onaylamak,
3. Odanın görevlerine giren diğer işleri gündeme dayanılarak veya üyelerin teklifi üzerine görüşüp karara bağlamak,
4. Oda yönetim kurulunu seçmek,
5. Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Türkiye Noterler Birliğinin gelirleri

MADDE 189. — Türkiye Noterler Birliğinin gelirleri şunlardır :

1. Her üyenin vereceği giriş parası,
2. Aylık gayrisâfi gelirin % 1 inden aşağı olmamak üzere ödenecek aidat,
3. Bağış,
4. Boşalan noterliklerden elde edilen gelir,
5. Noterlerin geçici olarak işten çıkarma cezası almaları halinde 34 nci madde uyarınca elde edilecek gelir,
6. 117 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca gönderilecek paralar,
7. Noter emanet paralarının faizleri ile bu paralarla ilgili sair gelirler,
8. 120 nci madde uyarınca ödenecek zamlar,

9. 126, 146 ve 148 nci maddelerin (C) bendleri uyarınca tahsil edilecek paralar,
 10. Birlik neşriyatının ve taşınmaz mallarının getireceği gelir,
 11. Türkiye Noterler Birliğinin bu kanun hükümleri uyarınca girişeceği işlerden sağlanacak diğer gelirler.

Tebliğ usulü

MADDE 190. — Türkiye Noterler Birliği ve odaların tebligatı, Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca yapılır.

ONDÖRDÜNCÜ KISIM

Yabancı memleketlerde noterlik işleri

Yetkili merci

MADDE 191. — Yabancı memleketlerde noterlik işleri, konsoloslar tarafından görülür.

Daire

MADDE 192. — Yabancı memleketlerde noterlik görevi bu kanunun noterlik işlemlerine ilişkin hükümleri uyarınca konsolosluk binası içinde görülür.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 193. — Bu kanunun 41, 51, 53, 54, 55, 60, 61, 68 ilâ 70, 72 ilâ 76, 78 ilâ 108, 113 ilâ 116 ncı maddeleri ile ondördüncü kısımdaki maddeler dışında kalan hükümleri, konsoloslar hakkında uygulanmaz.

Noter ücretinin alınmaması

MADDE 194. — Yabancı memleketlerde noterlik görevi yapanlar, noter ücreti alamazlar.

İmza ve mühür onaylanması

MADDE 195. — Yabancı memleketlerde usulü uyarınca yapılan noterlik işlemlerinin altındaki o memleketin yetkili merciinin imza ve mühürü, konsolos tarafından onanır. Özel kanun hükümleri saklıdır.

ONBEŞİNCİ KISIM

Çeşitli hükümler

Göreve son verme

MADDE 196. — Noterin, 7 nci maddenin ikinci bendi ayırık olmak üzere, bu maddede yazılı yetenek ve şartlardan birini kaybetmiş olması veya iki yıl içinde üçten az olmamak üzere yapılan bütün teftişlerde yahut dört yıl içinde yapılan teftişlerden dördünde, meslekte yeterli olmadığı tesbit edilmesi halinde, Adalet Bakanlığınca görevine son verilir. Ancak dört yıl içinde yapılan diğer teftişlerde meslekte yeterli olduğu kanaati de belirtilmiş bulunursa, noterin görevine son verilebilmesi için, Bakanlıkça yaptırılacak yeni bir teftişte adalet müfettişinin, noterin meslekte yeterli olmadığı kesin kanısına varması gereklidir.

Noterlere ait hükümlerin uygulanması

MADDE 197. — Noterlere ait hükümler, aşağıdaki hususlar ve kanundaki diğer ayrıcalıklar saklı kalmak üzere, bu kanun uyarınca görevlendirilen noter vekilleri ile geçici yetkili noter yardımcıları hakkında da uygulanır.

Noterlere vekâlet eden adalet memurları ile geçici yetkili noter yardımcıları hakkında noterlik görevlerinden dolayı verilen meslekten çıkarma cezası, bunların esas görevlerinden de çıkarılmalarını gerektirir.

Notere vekâlet eden noter stajyeri hakkında 146 ncı ve noter kâtibi hakkında 148 ncı maddede yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Noter vekilleri, normal noterlik işlemlerinin görülmesi dışında, noterin yazılı muvafakati alınmadıkça, noterliğin durumuna ve noterin mamelekine tesir edecek şekilde bir tasarrufta bulunamazlar.

Bu kanunun noterlerin atanması, Türkiye Noterler Birliği, topluluk sigortası, hastalık ve izne ilişkin hükümleri adalet memurlarından tâyin edilen noter vekilleri ile geçici yetkili noter yardımcıları hakkında uygulanmaz.

Yönetmelik

MADDE 198. — Noterlik Kanununun uygulanması hususlarını gösteren yönetmelik ile aşağıdaki hususlar düzenlenir:

1. Noterlik dairesinin yerinin tesbiti ve değiştirilmesi,
2. Noterlik dairesinin iç düzeni,
3. Noterlik dairesinin çalışma şekli,
4. Tutulacak defterler,
5. Evrak belge ve defterlerin korunması,
6. Noterlikte kullanılacak mühürün şekli ve kullanma tarzı,
7. Noterlik stajının şekli,
8. Stajyerlerin görevleri,
9. Stajyer defteri ve defterlerden kaydın silinmesi,
10. Stajyere, başkâtime ve kâtiplere imza yetkisinin ne şekilde verileceği,
11. Noterlik teminatunun yatırılacağı bankalar,
12. Kâtip ve hizmetlilerin görevleri,
13. Noterler ortak cari hesabı ile bu hesaptaki gider ve gelirlerin dağıtımı,
14. Noterlerin teftişlerinin ne suretle yapılacağı, raporda ve hal kâğıdında nelerin bulunacağı, Cumhuriyet savcıları tarafından düzenlenen raporların Adalet Bakanlığına gönderilmesi gereken süre,
15. Noter ve kâtiplerine borç para verilmesi,
16. Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan veya kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak için yönetmelikte düzenlenmesi gereken diğer hususlar.

İmza ve mühür onaylanması

MADDE 199. — Türkiye'de usulüne uygun olarak yapılan ve yabancı bir memlekette kullanılacak olan işlemin altındaki noterin imza ve mühürünü, noterliğin bulunduğu yer valiliği onaylar.

İşlemlerin formülleri

MADDE 200. — Noterlik işlemlerinin formülleri noter odalarının ve Maliye Bakanlığının mü-talâası alınarak Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanır ve Adalet Bakan-lığına onaylandıktan sonra Türkiye Noterler Birliğince bütün noterliklere dağıtılır.

Birinci fıkraya göre hazırlanan formüller tasdik tarihinden itibaren dört yıl süre ile geçerli olup, bu sürenin sonunda, aynı süre ile yürürlükte kalması veya değiştirilmesi, Birlik Kongresi-nin süre bitiminden önceki son toplantısında kararlaştırılır.

Topluluk sigortasına girmek zorunluğu

MADDE 201. — 202 nci maddenin kapsamı dışında kalan noterlerin topluluk sigortasına gir-meleri zorunludur. Ancak, bu zorunluk (mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası) bakımından olup (iş kazaları ve meslek hastalıkları), (hastalık) ve (anahik) sigortalarına girmek noterin isteğine bağlıdır.

Topluluk sigortasına tabi olan noterler hakkında, bu kanundaki özel hükümlere aykırı olma-mak kaydıyla, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 5 Ocak 1961 gün ve 228 sayılı Kanun ve bu kanunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır.

Topluluk sigortasına giremeyen noterler

MADDE 202. — Bu kanunun geçici 15 nci maddesi ve 19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avu-katlık Kanununun geçici 2 nci maddesi hükümlerinden faydalananlar ile T. C. Emekli Sandığın-dan emeklilik veya mâlûllük aylığı almakta olan yahut 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa gö-re yaşlılık veya mâlûllük sigortasından yahut aynı kanunun geçici 20 nci maddesindeki şartlara uygun olarak faaliyette bulunan sandıklardan faydalanmış bulunan noterler topluluk sigortasına giremezler.

Tip sözleşmesinin hazırlanması ve değiştirilmesi

MADDE 203. — Noter odalarıyla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden tip sözleşme, Çalışma Bakanlığı, Türkiye Noterler Birliği ve Sosyal Sigortalar Ku-rumu arasında yapılan görüşmelerle tesbit edilir. Tip sözleşmenin değiştirilmesi de aynı usule tabidir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak olan odalar da, kuruluşlarını takibeden bir ay içinde tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere Sosyal Sigortalar Kurumu-na başvururlar. Yeni kurulan odaya kayıtlı noterler, evvelce bağlı oldukları odada iken gir-dikleri topluluk sigortası ile kazandıkları haklar saklı kalmak üzere, yeni girdikleri odanın top-luluk sigortasına girerler.

Prim borcunu ödememenin sonucu

MADDE 204. — Topluluk sigortası primlerini, topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemiye-nen notere, birikmiş prim borcunu sözleşmedeki şartlar dairesinde ödeyinceye kadar işten el çektirilir.

Noter odası başkanı, prim borcunu süresi içinde ödemiye-nen noterin adını derhal Adalet Bakan-lığına bildirir.

Topluluk sigortası primini ödememenin sonucu, prim borçlusu noterin şahsına munhasır olup, bu sonucun aynı topluluk sigortasına katılmış olan diğer noterlere veya noter odasına sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmeye konulamaz.

Emekliliğe tabi görevden önceki noterliğin kıdeme sayılması

MADDE 205. — Bu kanun gereğince topluluk sigortasına girmiş olup sigortalılığı devam eden bir noter emekliliğe tabi bir görev veya hizmete atandığı yahut seçildiğinde, sigortalılığına esas alınan noterlik süresinin üçte ikisi kıdemine eklenecek şekilde intibakı yapılır ve görev veya hizmet aylığı ile emeklilik keseneğine esas aylığı yükseltilir.

Meslek değiştirme

MADDE 206. — Bu kanun veya Avukatlık Kanununa göre topluluk sigortasına tabi bulunan kimselerin, kendilerine ihtiyarlık sigortası aylığı bağlanmadan, Noterlik veya Avukatlık mesleklerinin birinden ayrılıp diğerine geçmeleri halinde, yeni girdikleri meslekteki sigortalılıkları, ayrıldıkları meslekte geçen sigortalılıklarının devamı sayılır. Şu kadar ki, ilgili, yeni mesleğe girdiği tarihten itibaren, o mesleke ait topluluk sigortası sözleşmesi hükümlerine tabi olur.

Yukarıki fıkra hükmü, bu kanunun geçici 14 nci maddesi veya Avukatlık Kanununun geçici 1 nci maddesinden faydalanabilecek durumda olup bu maddelerdeki en az sigortalılık süresini ve prim ödeme yükümlülüğünü tamamlıyamadan meslek değiştirenler hakkında da uygulanır.

Harclar Kanununun değişen maddesi

MADDE 207. — 2 Temmuz 1964 gün ve 492 sayılı Harclar Kanununun 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Konsoloslarca yapılacak noter işlemleri

Madde 72. — Konsoloslar tarafından yapılacak noter işlemlerinde, bu kanunun noter harclarına ait hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan kanun ve hükümler

MADDE 208. — Bu kanunun geçici maddelerindeki intikal hükümleri saklı kalmak üzere 3456 sayılı Noterlik Kanunu ile onu değiştiren kanunlar ve 2 Temmuz 1964 gün, 492 sayılı Harclar Kanununun 48 ve 51 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDELER

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun 3 ncu maddesi hükmü, Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu faaliyete başladıktan sonra uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde, Adalet Bakanlığı, Türkiye Noterler Birliğinin mütalâasının alınmasına dair hükmü uygulamaksızın, 4 ncu madde uyarınca noterlikleri sınıflandırarak keyfiyeti ilân eder.

Bu sınıflandırma, Türkiye Noterler Birliğinin kurulmasını takibeden bir yıl içinde yapılacak ikinci sınıflandırmaya kadar geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun 9 ncu maddesi gereğince atanmış olup, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan noter yardımcıları, bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren (Noter) sıfatını kazanırlar ve bu kanunun noterler hakkındaki bütün hak ve yükümlülüklerine tabidirler.

Şu kadar ki, bu kimselerin yukarı sınıftaki bir noterliğe atanmaları, 7 nci maddenin (3) numaralı bendindeki niteliğe sahip başka bir isteklinin bulunmaması halinde mümkündür.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce, noterlik veya noter yardımcılığı ehliyetnamesi almış olup da tâyin işlemleri sonuçlanmamış olanlar, mülga 3456 sayılı Kanun uyarınca tâyin olunurlar. Ancak, bu gibilerin ehliyetnamelerinin, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun 12 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince, hükümden düşmemiş olması gereklidir.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tâyin olunmamış bulunanlar ise, 18 nci maddedeki Bakanlıkta tutulacak noterlik belgesine sahibolanlar defterine kaydedilir ve 24 ncü madde uyarınca ilân üzerine atamaları yapılır.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce, noter yardımcılığı görevinde bulunmuş olanlar da, geçici 14, 15, 16 ve 17 nci maddelerdeki esaslar dâhilinde, bu kanunun sağladığı sosyal güvenlik haklarından yararlanırlar.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmeli olarak bir noterlikte çalışmakta olan noter memurları, bu kanunun 44 ncü maddesindeki niteliklere sahipolmasalar dahi, noterlik personeli olarak görevlerine devam ederler.

Şu kadar ki, bunlardan, bu kanunun yürürlük tarihinden sonra her ne sebeple olursa olsun görevlerinden ayrılanların tekrar noterlik personelliği görevine alınabilmeleri 44 ncü maddedeki nitelikleri kazanmış olmalarına bağlıdır.

Birinci fıkrada gösterilenlerin noterle yaptıkları hizmet sözleşmeleri, 166 ncı maddenin 11 nci bendi gereğince hazırlanacak tek tip sözleşme örneğinin ilgili noter odasına gelişi tarihinden itibaren altı ay içinde, bu kanun hükümlerine uygun şekilde yeniden düzenlenir. Bu fıkra hükmünü yerine getirmiyen noterler hakkında 45 ncı maddenin 6 ncı fıkrası uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5. — 112 ncı maddede gösterilen tarife, Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun faaliyete başladığı tarihi izleyen altı ay içinde yürürlüğe konur.

Birinci fıkrada gösterilen tarife hazırlanmaya kadar, mülga 3456 sayılı Kanun uyarınca hazırlanan son tarife ve 2 . 7 . 1964 gün, 492 sayılı Harçlar Kanununun 51 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — 198 ncı maddede gösterilen Yönetmelik, Türkiye Noterler Birliği tarafından hazırlanıp, Adalet Bakanlığınca onaylanarak yürürlüğe konur.

Yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun hükümlerine ve Bakanlık genelgelerinde tesbit edilecek esaslara göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Adalet Bakanlığınca yapılacak tebliğ üzerine, Türkiye Noterler Birliği kurulur.

Adalet Bakanlığı tebliğinde, noter odalarının kurulacağı ve Birlik Kongresinin ilk toplantısına gönderilecek delegelerin seçileceği tarih ve kongrenin toplantı yeri ile tarihi ve lüzumlu diğer hususlar gösterilir.

Türkiye Noterler Birliğinin kurulmasına ilişkin tebliğ, ilân, kırtasiye ve baskı giderleri ile ilk kongrenin toplanacağı salon kirası gibi giderlerin tamamı Noter Yardım Sandığı ihtiyat akçasından ve Noter Yardım Sandığı Tüzüğü hükümlerine göre ödenir. Bu giderler Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay vizesine tabi değildir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunla Türkiye Noterler Birliğine verilmiş olan görevlerden mülga 3456 sayılı Noterlik Kanunu gereğince Adalet Bakanlığı ve sair merci ve kurullar tarafından görülenler, yetkili birlik organları göreve başlayıncaya kadar mülga kanundaki hükümlere göre yetkili merci ve kurullarca görülmeye devam olunur. Şu kadar ki, Türkiye Noterler Birliğinin ilgili organı göreve başladığı anda henüz tamamlanmamış bulunan işlemler de mülga kanun hükümlerine göre tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun onuncu kısım hükümleri Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun göreve başladığı tarihten itibaren uygulanır.

109 ncu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen tesbit ve ilân ile 110 ncu maddedeki avansın tesbit ve yatırılması işi, Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun göreve başladığı tarihi izleyen aybaşından itibaren bir ay içinde tamamlanır ve bu görevlendirme o takvim yılının sonuna kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 10. — Mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun Noter Yardım Sandığı ile ilgili sekizinci babında yer alan 83 ilâ 88 nci maddeleriyle, aynı kanunun 88 nci maddesi uyarınca hazırlanan Noter Yardım Sandığı Tüzüğü hükümleri, Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun göreve başladığı tarihe kadar yürürlükte kalır. Şu kadar ki, bu kanunun 33, 34, 117 nci maddeleri gereğince Türkiye Noterler Birliğine gönderilecek paralar, Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun göreve başladığı tarihe kadar Noter Yardım Sandığı ihtiyat akçesine gelir kaydolunur.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde Noter Yardım Sandığına yazılı olarak başvuruları ve havale giderleri kendilerine aidolmak şartıyla, noter ve noter yardımcılara, geçici 12 nci madde uyarınca tahakkuk edecek alacaklarına mahsuben Noter Yardım Sandığının kesinleşmiş son bilânçosuna göre, Sandıktan alacaklı oldukları miktarın % 50 si oranında bir ödeme yapılır. Ödemenin usulü 3456 sayılı Noterlik Kanununun 83 ilâ 88 nci maddeleri ile Noter Yardım Sandığı Tüzüğü hükümlerine tabidir. Ancak, Noter Yardım Sandığı Yönetim Kurulu, Sandık Tüzüğündeki usule göre Adalet Bakanı tarafından atanacak Ankara'nın en kıdemli iki noterinin de ilâvesi ile beş kişiden kurulur.

GEÇİCİ MADDE 11. — Adalet Bakanlığı, geçici 10 ncu maddenin birinci fıkrasındaki intikal süresinin son bulunduğu tarihten itibaren bir ay içinde, Noter Yardım Sandığının pasif ve aktifini ve özellikle mevcuda göre noter ve noter yardımcılarının sandık hisseleriyle aidat paraları, noter memurları hesabı, ihtiyat akçesi ve mâlullük fonunu gösteren bir kesin hesabı sandık muhasebecisine hazırlatarak, Bakanlık Teftiş Kurulunun denetiminden sonra onaylar ve sandığın bu kesin hesaba göre tesbit edilecek pasif ve aktifi, Bakanlıkça onaylı bir listeye bağlı sandık evrak ve defterleri ve demirbaş eşyası ile birlikte Türkiye Noterler Birliğine devredilir.

Yukarıki fıkrada gösterilen bir aylık süre içinde, Sandık bütçesinden her hangi bir ödeme yapılamaz. Bu süre içinde sandıktan alacağı doğanların istihkakı, devri takiben Türkiye Noterler Birliği tarafından ödenir.

GEÇİCİ MADDE 12. — Noter ve noter yardımcılarının geçici 11 nci maddede gösterilen Kesinhesaba göre, Türkiye Noterler Birliğine devredilen hisse ve aidat paralarının, kendilerine ne şekilde ödeneceği Türkiye Noterler Birliği Kongresinin, geçici 11 nci maddeye göre sandık mevcudunun Birliğe devrini izleyen bir ay içinde yapacağı olağanüstü toplantıda kararlaştırılır.

GEÇİCİ MADDE 13. — Bu kanunun yürürlük tarihinde noterlikte görevli bulunan noter memurlarının geçici 11 nci maddede gösterilen devir tarihine kadarki hizmeti üzerinden, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun 70 ve 85 nci maddeleri ile mülga Noter Yardım Sandığı Tüzüğünün 18 ve 19 ncu maddeleri uyarınca hesaplanacak tazminatı, sözü geçen 70 nci maddedeki beş yıllık en az hizmet süresi şartı aranmaksızın, mülga kanun maddelerine göre hak sahibi olanlara Türkiye Noterler Birliğince sandık mevcudunun devralınmasından sonra ödenir.

Bu kimselerin hizmet yıllarının hesabında, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununa göre, Noter Yardım Sandığından tazminat aldıkları eski hizmetleri nazara alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 14. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 nci maddesi gereğince noter odaları ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden ilk tip sözleşme, bu kanunun geçici 7 nci maddesi uyarınca Türkiye Noterler Birliğinin yapacağı ilk toplantıyı takibeden üç ay içinde Çalışma Bakanlığı, Türkiye Noterler Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tesbit edi-

lır. Hazırlanan tip sözleşme, Türkiye Noterler Eirliğı Yönetim Kurulu tarafından, bir hafta içinde bütün noter odalarına gönderilir. Topluluk sigortasına girmeye mecbur olan noterlerin bağılı buldukları noter odaları, tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere tip sözleşmenin noter odasına gelişi tarihinden itibaren iki ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna başvururlar. Sözleşmeler, noter odasının başvurma tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yürürlüğe konur.

A) Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan noterlerden, 55 yaşını doldurmakla beraber 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 nci maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve;

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az 2 000 gün noter veya baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını belgelendiren,

b) Sigortalılık süresince her yıl en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az beş yıl sigortalı bulunan noterlere, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi Sosyal Sigortalar Kanununun 61 nci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

(a) Bendinde sözü geçen noterlik süresi Adalet Bakanlığından, avukatlık süresi ise ilgili barolardan, noterin sigortalılığının başladığı tarihten itibaren en az iki yıl içinde alınarak Sosyal Sigortalar Kurumunca verilecek belgelerle tesbit edilir.

Barolar bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalı noterlerin ilgili baro yönetim kurulu başkan ve üyelerinden zarar ve ziyan istemek hakları saklıdır.

Avukatlık süresini gösteren belgelerin gerçeğe uymadığı bir hükümlerle tesbit edildiği takdirde gerek bunu düzenleyenler, gerekse ilgili sigortalılar, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu yüzden uğrayacağı zararları yüzde elli fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte adı geçen kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında ayrıca ceza kovuşturması yapılır.

B) Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan noterlerden 50 yaşını doldurup, erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve Sosyal Sigortalar Kanununun 60 nci maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, Sosyal Sigortalar Kanununun 61 nci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

GEÇİCİ MADDE 15. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az 15 yıl olanlardan;

A) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olan noterler, kendilerine emeklilik veya málullük aylığı bağlanmamış olmak şartıyla, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen noterlik ve fiili avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürelerin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte 25 yılı doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Noterlik ve fiili Avukatlık sürelerinin tamamını borçlananlardan aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmeyenlere ve noterlik ve fiili avukatlık hizmetlerinin bir kısmını borçlanmak suretiyle emekliliğe esas hizmet sürelerini 25 yıla çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B) Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılarak noterliğe atananlar, toplam süre 30 yılı geçmemek üzere, T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, bağılı bulunduğu noter odasının topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde noter odası aracılığı ile T.C. Emekli Sandığına yazılı olarak başvurusu zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin T.C. Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmetteki son kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin

en az yükselme süresi nazara alınarak 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki noterlik ve fiili avukatlık süreleri için ödemesi gereken keseneklerin (kurum hissesi dâhil) tamamıdır. Ancak, kesenekler ve kurum hissesi aid oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Borçlanılan süre ile T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı 30 yılı geçemez. Noterlik süresinin bu miktarı aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, T. C. Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebligat üzerine en geç bir ay içinde toptan veya 10 yıl içinde 10 eşit taksitle ödenir. T. C. Emekli Sandığına tabi eski memuriyet ve hizmetlerinden ayrılırken keseneklerini almış olanlar, bunun tamamını kanuni faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksidinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler, kesenekleri süresi içinde iade etmeyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kimseler, emekliye esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine, borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanabilmek için toplam sürenin 25 yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödiyemeden ölen veya 5434 sayılı Kanuna göre mâlûl olan noterlere veya hak sahibi mirasçılara ölüm veya mâlûliyeti takibeden ay başından itibaren mâlûllük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadarki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri 12 eşit parçaya bölünerek o yılın mâlûllük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksidi zamanında ödemiyen ve T. C. Emekli Sandığına yapılan tebligat üzerine bir ay içinde borcunu yerine getirmiyenlerin borçlanma durumlarına son verilir ve ödedikleri miktara tekabül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılara emekli, mâlûllük veya dul ve yetim aylığı bağlanana, borçlanmadan önceki fiili memuriyet veya hizmetlerinin tutarı üzerinden emekliliğe tabi memuriyet veya hizmetten son defa ayrıldıkları kurumlarca ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için, ilgilinin noterliğe atandığının kendisine tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde T. C. Emekli Sandığına dilekçe ile başvurması ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delâletiyle (B) bendinden faydalananlar için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin Sandıkça kendilerine tebliği tarihinden itibaren başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileğiyle yapılan başvurmanın T. C. Emekli Sandığına kabul edildiğinin ilgiliye tebliğini takibeden ay başından itibaren Sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenekler (kurum hissesi dâhil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya T. C. Emekli Sandığına belirteceği bir banka aracılığı ile Sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin T. C. Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisabettiği kademinden başlamak üzere, o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç yılda bir yükseliyormuşçasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca T. C. Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin 30 yılı doldurduğu, Sandıkla ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, öldükleri yahut 5434 sayılı Kanuna göre mâlûl duruma girdikleri veya bu maddenin borçlanma hükümlerinde gösterildiği üzere sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödememekte temerrüdettikleri takdirde, bu durumların husule geldiği tarihi takibeden aybaşından itibaren sandıkla ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçılara emekli, mâlûllük ve

ya dul ve yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında, borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici 16 ncı madde uyarınca borçlandıkları süre ile emekliliğe esas hizmetleri tutarı 15 yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükmünden faydalanabilirler.

Bu madde hükmünden faydalananların (A) bendi uyarınca borçlandıkları veya (B) bendi uyarınca T. C. Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirdikleri sürelerin tamamı, emekliliğe tabi görevden son defa ayrıldıkları maaş veya ödenekteki kıdemlerine eklenmek suretiyle, bu görevin en az yükselme süresine göre 2 veya 3 yılda bir terfi etmiş veya ediyormuşcasına intibakları yapılır.

GEÇİCİ MADDE 16. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığına tabi bir görev veya hizmette bulunanların emeklilik keseneği ödedikleri görev veya hizmetten önce noterlikte geçirdikleri sürelerin evvelce başka kanunlarla borçlandıkları süreler ile birlikte onbeş yılı geçmeyecek kısmı, 5434 sayılı Kanuna 23 Şubat 1965 gün ve 545 sayılı Kanunun 5 nci maddesiyle eklenen maddedeki esaslara göre borçlanmaları şartıyla, emekliliğe esas hizmetlerine eklenir. Şu kadar ki, bu kimselerin adlarına borç kaydedilecek miktar, borçlandırılan sürenin geçtiği tarihlerde kesilen kesenek ve karşılıklar oranına göre tesbit olunur.

Bu maddeye ve 23 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 3 ve 4 ncü maddelerine göre borçlanma istemlerinin birlikte yapılması halinde, borçlanılacak süre, evvelce başka kanunlar uyarınca borçlanılan süreler ile birlikte 15 yılı geçemez.

Yukarıki fıkra uyarınca borçlanılarak emekliliğe esas hizmetlere eklenen sürelerin üçte ikisi, ilgililerin halen buldukları görevin veya hizmetin en az yükselme süresine göre 2 veya 3 yılda bir değerlendirilmek suretiyle intibakları yapılır ve böylece görev veya hizmet aylıklarıyla emeklilik keseneğine esas aylıkları yükseltilir.

Bu madde hükmünden faydalanmak için, ilgilinin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde T. C. Emekli Sandığına yazı ile başvurması şarttır.

GEÇİCİ MADDE 17. — Bu kanun yürürlüğe girdikten sonra ölen veya mâlûl olan ve ölüm yahut mâlûliyet tarihinde tabi olduğu Sosyal Sigortalar Kanunu veya T. C. Emekli Sandığı hükümlerine göre kendilerine aylık bağlanamayan noter ve noter kâtiplerine yahut hak sahibi mirasçılara, noterler için ölüm halinde 10 000, mâlûliyet halinde 7 500 lira, noter kâtipleri için ölüm halinde 5 000, mâlûliyet halinde 3 000 lira toptan ödeme Türkiye Noterler Birliği Bütçesinden yapılır. Ancak, bu kanunun yürürlüğü tarihi ile Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulunun faaliyete geçtiği tarih arasında vukubulacak ölüm ve mâlûliyet hallerinde doğan istihkaklar birlik yönetim kurulunun faaliyete geçmesinden sonra ödenir.

Mâlûliyet durumunun belgelendirilmesi ve ölüm halinde kendilerine ödeme yapılacak şahıslar ile hisselerinin tesbiti, ölen veya mâlûl olan kimsenin tabi bulunduğu sigorta kurumuna göre Sosyal Sigortalar Kanunu veya Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunundaki esaslar uyarınca yapılır.

Bu madde gereğince yapılacak ödemeler her türlü vergi ve harcdan muaftır.

GEÇİCİ MADDE 18. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Siyasal Bilgiler Okulu veya Fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden Hukuk Fakültesinde fark sınavı vermiş olanlar, bu kanunun uygulanmasında Hukuk Fakültesi mezunu sayılırlar.

GEÇİCİ MADDE 19. — Bu kanunun 27 nci maddesi uyarınca yukarı sınıftan bir noterliğe atanmak isteğiyle başvuran noterlerden evvelce adalet müfettişleri tarafından 122 nci maddede yazılı esaslara uygun şekilde teftişe tabi tutulmamış bulunanların yukarı sınıfa atanma yeteneği olup olmadığı, atamaya esas olmak üzere Bakanlıkça, adalet müfettişi marifetiyle tesbit edilir. Adalet müfettişinin yukarı sınıfa atanma yeteneği konusunda müspet bir kanaat varabil-

mesi için, ilgili noter hakkında evvelce müfettiş tarafından düzenlenmiş bulunan hal kâğıtlarının son ikisinde meslekî yeterliğinin en az orta derecede değerlendirilmiş olması gereklidir.

GEÇİCİ MADDE 20. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce ilân edilmeleri hususunda Bakanlık onayı alınmış bulunan açık veya boşalmış noterliklere atama, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Yürürlük maddeleri

Yürürlük tarihi

MADDE 209. — Bu kanun yayımından üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürüten makam

MADDE 210. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
1	14	403	1	1	2
4	81	731		20	369
15	125	232		21	399:436
18	169	185		22	457:479
	170	221:222			
	180	456:506			
	181	510:530,531, 532			
	182	537,553, 569 572			

I. - Gerekeçeli 130 ve 130'a 1 neç ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 180 neç Birleşimine, 33 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 21 neç Birleşim tutanağına bağıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi Çalışma, Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler, Anayasa ve Adalet, Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. 1/92